

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINJEVA ULICA 3. — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L. Za inozemstvo 10 L.

EKSKLJUCIVNO ZASTOPSTVO za oglebe in Kraljevino Italijo in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Uspešne akcije na vseh odsekih

Odbiti napadi v severni Afriki — Zopet bombe na Tobruk in Marsa Matruh — Ofenzivne izvidniške akcije v vzhodni Afriki — Osem sovražnih letal sestreljenih

Glavni stan Oboroženih Sil je objavil 12. oktobra naslednje 497. vojno poročilo: V severni Afriki so oddelki sovražne pehote s pomočjo mehaniziranih sredstev napadli naše postojanke na nekem odseku tobruške fronte. Naše čete so gladko onemogočile sovražno akcijo in so bili sovražni oddelki z izgubami odbiti. Italijanska in nemška letala so znova s bombami velikega in srednjega kalibra bombardirala objekte na področju Tobruka in Marsa Matruha ter so povzročila znatno razdejavanje med sovražnimi napravami in zgradbami. Vsa letala, med katerimi je bilo nekaj zadetih, a brez hujših posledic, so se vrnila. Angliška letala so napadla Derno in odvrгла nanjo več bomb. Poškodovanih je bilo nekaj civilnih poslopij. Dve letali, ki ju je zadela protiletalska obramba, sta se v zraku vneli in padli na tla. Nemški lovci so nad Marmariko in nad morjem sestrelili tri sovražna letala. V vzhodni Afriki so naši kolonialni bataljoni krenili na ofenzivno izvidniško akcijo iz trdnjave Celga ter so se spopadli z veliko formacijo dobro oboroženega sovražnika, ki pa je bila razpršena. Naši oddelki so ji sledili za petami. Sovražnik je pustil na bojišču mnogo mrtvih. Sovražna letala so se dne 11. t. m. pojavila ponovno nad krajem Vittorijo (Itavija) na Seldžiji in so odvrгла nanj bombe manjšega kalibra. Poškodovana so bila

številna poslopja. Med protivojstvom so bili štiri ljudje ranjeni.

Na Sredozemskem morju so naše torpedne ladje, ki so spremljale konvoje, sestrelile tri letala. Del sovražnih letalcev je bil ujet, drugi del je izgubil življenje.

Bombe na bolnice

Rim, 13. okt. s. Pri pregledu dnevnika nekega avstralskega oficirja, ki je bil ujet v Severni Afriki in dodeljen neki nemški bolnišnici, se je ugotovilo, da je zabeležil celo vrsto dogodkov, ki so zelo pomembni za brezobzirno nemško vojno taktiko. Tako je zabeležil, da je opazil, kako sta 13. junija dve bombi zadeli neko bolnišnico, 14. julija je zabeležil nemško vest o bombardiranju nemške bolnišnice v Derno. Tedaj je bilo 15 ljudi mrtvih in nekaj ljudi ranjenih. Med mrtveci so bili tudi štiri ali pet Avstralcev, ki so delali v bolnišnici. V noči od 3. na 4. avgusta je okrog 35 bomb treščilo med bolniške objekte. V vrst je padlo mnogo zažigalnih bomb. Kapela bolnišnice je bila porušena. Tudi stanovanjsko poslopje bolniških sestere je bilo razdejano. Neke italijanska straža in 6 drugih vojakov je bilo ubitih, 6 drugih vojakov pa ranjenih. V noči na 6. avgust je bila bolnica znova bombardirana. Na Avstralce je bombardiranje bolnišnice vplivalo porazno.

Ofenziva na 1.200 km dolgi fronti

Bitka ob Azovskem morju končana — Zdaj se razvija splošna nemška ofenziva od Valdajskega gričevja do Azovskega morja

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 12. oktobra. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo: Kakor je bilo objavljeno v večeršnjem posebnem vojnem poročilu, je bitka severno od Azovskega morja končana. V sodelovanju z letalskimi silami generala Leehra so armije pešadijskega generala Mansteina, rumunska armija generala Dumitresca in oklopna armija generala Kleista premagale in uničile večino 9. in 18. sovjetske armije. Sovražnik je utrpel najhujše krvave izgube, ujetih pa je bilo 61 tisoč 825 sovražnih oficirjev in vojakov ter zaplenjenih 126 oklopnih bojnih voz in 519 topov.

Pešadijske in gorske divizije so si pri borbi odločilni delež pri teh uspehih. Z omenjenimi armijami in zavezniškimi italijanskimi, madžarskimi in slovaškimi četami je skupina vojske maršala Rundsteta od 26. septembra dalje ujela že 106 tisoč 365 oficirjev in vojakov ter zaplenila 212 oklopnih voz in 672 topov.

Kakor je bilo prav tako objavljeno v posebnem vojnem poročilu, so dovedli silni uničevalni udarci, ki so bili prizadeti sovjetski oboroženi sili od pričetka tega meseca, do novega obdobja operacij. Od Azovskega morja do Valdajskega gričevja, južnovzhodno od Ilmenskega jezera, v dolžini 1200 km so nemške in zavezniške čete stalno v napadalnem pokretu proti vzhodu. Bojisci pri Brjansku in Vjazmi sta že daleč za fronto. Kljub obupnemu odporu, neprestanim izpadnim poskusom in največjim krvavim žrtvam na teh področjih obkoljene sovražne sile ne morejo več spremeniti svoje usode. Če po dosedanjih poročilih je bilo tam ujetih nad 200.000 sovražnih vojakov, število pa še vsak dan narašča.

Bojna letala so v pretekli noči z dobrim uspehom bombardirala sovražne kolone in železniške proge v srednjem odseku fronte. Nadalje so uspešno napadla oskrbovalne naprave v Petrogradu.

V borbi proti angliški oskrbi po morju so podmornice potopile na Atlantskem oceanu 3 ladje s 23.000 br. reg. tonami. Pri Faröerskih otokih je bojna letala uničila tri sovražne trgovske parnike s skupno okrog 8000 br. reg. tonami. V noči na 12. oktobra so letalske sile na morju okrog Anglije potopile dve trgovski ladji s skupno 900 br. reg. tonami. Na nekem velikem tovornem parniku je nastal požar. Nadalje so letala učinkovito napadla letališča, kakor tudi za vojsko važne naprave ob južnovzhodni in južozapadni obali britanskega otoka.

V pretekli noči je nekaj britanskih bombnikov bombardiralo več krajev v severnovzhodni Nemčiji z rušilnimi in zažigalnimi bombami, ki pa so napravile le neznatno škodo.

Berlin, 13. okt. s. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je v svojem zadnjem posebnem vojnem poročilu objavilo, da se je pričela na vsej 1200 km dolgi fronti od Valdajskega gričevja do Azovskega morja splošna nemška ofenziva, ki gazi vse preostale sovjetske sile, ki si zmanj prizadevajo, da bi nemški pohod zadržale. Usoda v žepih pri Vjazmi in Brjansku obkoljenega dela 60 ruskih divizij je zapečaten, pa tudi drugod so nastali novi žepi.

Simptomatično je, da to posredno priznavajo tudi sami Rusi. Ruski radio namreč vedno znova ponavlja, da je položaj slej ko prej zelo resen in poroča o umiku sovjetskih sil v bližino Moskve. Na ta način priznava, da so se izjalovili vsi napadi, da bi se zadržala silna falanga nasprotnika. Ruski radio pa hoče ljudem zapovedati, da bo obramba na novih postojankah olajšana, ker naj bi se na njih zbirale tudi povsem nove sveže divizije.

V vsakem primeru, pripominja ironično »Montag-Post«, je načelnik ruske propagande Lozovski takoj pričel trdit, da Hitlerju ne bo uspelo doseči ciljev, ki si jih je zastavil s to ogromno ofenzivo, to pa predvsem zaradi tega ne, ker se bodo Rusi še nadalje borili do zadnjega. Izjava Lozovskega je nekoliko čudna. Vsekakor pa je omogočila angleškim in ameriškim fantazistom, da so svojem javnemu mnenju znova vcepili nekaj optimizma, ki pa bo seveda trajal le prav kratak čas.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« ugotavlja, da je ofenziva na vrhuncu in da se že jasno kažejo cilji, ki jih je napovedal sam Vojda v svojem znanem proglasu na oborožene sile na vzhodni fronti. V nekaj tednih, je bilo v proglasu rečeno, bodo trije glavni centri sovjetske industrije v naših rokah. Ti glavni centri so: Petrograd, Moskva in Donečka kotlina. Poslednji so spričo velike zmage, ki je bila pravkar dosežena severno od Azovskega morja, nemška in zavezniške oborožene sile že prav blizu, 9. in 18. sovjetska armada, bi jo morale braniti, sta uničeni.

Letalska ofenziva

Berlin, 13. okt. s. Tudi v soboto so nemške letalske oborožene sile bile stalno v ofenzivi na vzhodni fronti. Napadale so sovražna letališča in na njih razdejale celo vrsto letal, hangarjev in drugih objektov. Bombardirala so poljske utrdbe, topniške postojanke, posebne postojanke protiletalskega topništva in cestna ter železniška križišča. V vodah v severnem kotu Azovskega morja so z bombami zažgale nek sovjetsko pomožno vojno ladjo. Na severnem odseku bojišča so razpršile nekaj sovjetskih kolon in razdejale več vlakov. V noči na soboto je bil Petrograd hudo bombardiran. V mestu je izbruhnilo več požarov posebno v skladiščih z živili in dru-

gimi potrebščinami. V soboto, kakor tudi v noči na nedeljo so nemška letala uničila v celoti 101 sovjetsko letalo, 13 viakov, 21 strojev, 244 motornih vozil ter razdejale štiri železniške postaje in železniški most, hudo poškodovala pa tire na starih železniških progah in 18 vlakov.

Ogrožena zveza po Lednem morju

Stockholm, 13. okt. s. »Stockholmstidningen« razpravlja o velikih naporih Angležev, da bi očuvali prosto pot od Anglije do Spitzberga, od koder prevažajo ladje v Murmansk in Arhangelsk angleške dobave za Sovjetsko Rusijo. List opisuje,

kako velikemu riziku so izpostavljeni ti transporti, posebno tedaj, ko plujejo mimo norveške obale.

Ruski protest proti pisanju angleškega tiska

Stockholm, 13. okt. s. Ruski poslanik Majski in drugi člani sovjetske misije v Londonu so protestirali pri predsedniku vlade Winstonu Churchillju zaradi pesimističnega tona, v katerem angleški tisk že nekaj dni poroča o položaju v Rusiji. Z angleške strani so mu odgovorili, da je vzrok temu pesimizmu »kati neposredno v samih dejanjih.

Vlada zapuša Moskvo

Z njo se seli tudi diplomatski zbor

Ankara, 13. okt. s. Ankarški radio je večer dopoldne objavil, da je sovjetska vlada skupno s člani diplomatskega zbora, ki je akreditiran v Moskvi, na tem, da zapusti rusko glavno mesto.

Zmešnjava v Moskvi

Budimpešta, 13. okt. s. Vesti ki so prispele v Budimpešto, kažejo, da se bliskovite zmage nemških in zavezniških oboroženih sil povzročile v Moskvi zmešnjavo. Prebivalstvo, ki je bilo že zaradi zadnjih letalskih napadov precej deprimirano, se mestoma prepriča paniki. Kdor more, zapuša Moskvo. Malo število vlakov, kar jih še vozi, pa je le na razpolago vladni in vojaški oblastem. Zaradi tega odhajajo ljudje iz Moskve z vsemi mogočimi vozili. Pretežni del vladnih uradov je že evakuiran. Arhivi komisarijata za zunanje zadeve so bili, kolikor je bilo mogoče izvedeti, odpeljani na drugo stran Urala. Potrjuje se, da je tudi precejšnji del diplomatskega zbora, ki je akreditiran pri sovjetski vladi, zapustil Moskvo.

»Pripraviti se je treba na skrajno žrtev«

Rim, 13. okt. s. Položaj v Moskvi je treba smatrati sedaj že za zelo resen, če so pričeli sedaj celo že ruska propaganda in moskovski listi odkrivati prebivalstvu

resnico in razglajati, da je vse v nevarnosti in da se je treba »pripraviti na skrajno žrtev«. Naglo prodiranje nemških in zavezniških oboroženih sil, se na ta način priznava za nezaženo. Vedno znova se izdajajo pozivi, da bi se umik prebivalstva ne spremenil v paničen beg. Posebno strogi ukrepi so bili izdani glede državnih funkcionarjev in uradnikov, tako da ne bi zapustili svojih mest, preden ne bi do kraja in sistematično uničili vse arhive. Delavstvo v Moskvi pozivajo, naj zapusti tovarne in prime za orožje.

Ameriški poslanik ostane v Moskvi

Washington, 13. okt. u. Iz Moskve poročajo, da je tamkajšnji ameriški poslanik za nedolžen čas odgodil svoje potovanje v Zedinjene države, kjer bi moral predsedniku Rooseveltu poročati o položaju.

Angleška velikodušnost

Rim, 13. okt. s. Churchill se je velikodušno odrekal takojšnjemu plačilu za angleške dobave Sovjetski Rusiji.

Demantirana vest o splošni mobilizaciji v Bolgariji

Sofija, 13. okt. s. Agencija Reuter je razširila vest, da se je v Bolgariji pričela splošna mobilizacija. Sročji je bila ta vest tu službeno demantirana.

Pregled položaja na fronti

Z vzhodne fronte, 13. okt. s. Sovjetska obrambna črta od skrajnega levega krila odseka pri Brjansku, pa do severne obale Azovskega morja je pretrgana, odkar sta bili uničeni 9. in 18. sovjetska armija. Ponekod je še zbranih nekaj sovjetskih sil, ki pa niso povezane med seboj in ki zdaleka ne morejo zdržati nadaljnje prodiranja zavezniških vojsk. Področje je prepreženo od velikih rek, kar pa ne more zadržati zavezniških sil, da ne bi izpolnile nalog kakor si jih je zastavilo nemško vrhovno poveljstvo.

Na odsekih pri Brjansku in Vjazmi nemške zavezniške sile še nadalje pritiskajo na obkoljeno Timošenkovo vojsko. Veliki žepi se vedno bolj manjšajo. Sovražnik si z množestvenimi napadi in silnim topniškim ognjem zmanj prizadeva, da bi se sprostil železnega obroča. Tuji na srednjem odseku bojišča se lahko govori le še o posameznih točkah sovražnega odpora, ki ga nemške oborožene sile sedaj uničujejo.

Strateške posledice tega poraza so nepregledne. Predvsem je računati z okupacijo ogromnega ozemlja, pa tudi z neposrednimi velikimi, političnimi in moralnimi uspehi. Nekoliko večje je odporno področje, na katerem operirajo sile Vorosilova in Timošenka, ki so razvrščene vzhodno od

Petrograda v koridoru, ki gre skoraj do Vjazme. Ta vojska pa je na obeh krilih omanjena in bo prav tako kmalu uničena. Silni frontalni napad na področju v dolžini okrog 500 km, pri katerem so nemške oborožene sile naletele na močno oboroženo nasprotnika, se zaključuje z uspehom in se lahko označi kot smrtni udarec sovražniku na njegovem centralnem odseku.

Sedaj že ni več mogoče govoriti o kakli sovjetski vojski, ki bi se še nadalje lahko branila. Preostale sile, ki bodo brez vsake opore, brez vsake strateške osnove v evropski Rusiji, se bodo morale vedno znova umikati proti vzhodu. Poljedeljsko in industrijsko bogata Rusija je za to vojsko izgubljena. Zima je pred vrati. Toda tokrat ne bo pomnila zla za oborožene sile od, marveč za rusko vojsko.

Odesa in Petrograd se še upirata. Toda dogodki bodo kmalu pokazali, kakšen nesmisel je bil ta odpor, ki je pomenil le pobijanje ljudi in razdejavanje, ki mu nikjer ni primere. Na ozemlju evropske Rusije so nemške, italijanske in zavezniške sile na zmagovitem pohodu. Te sile nove Evrope bodo postavile nepremagljiv branik proti sleherni invaziji Stalinove in njeje podobnih ideologij v Evropi.

Odmev v Washingtonu

Ameriški tisk pripravlja javnost na padeč Moskve

Washington, 13. okt. u. Iz Londona poročajo, da angleški vojaški krogi dobro vedo, kako prodirajo Nemci proti Moskvi v dveh smereh, in sicer severno vzdolž železniške proge Smolensk-Moskva, južno v smeri od Rostavlja preko Juknova. Poleg tega je v teku nemška ofenziva na progi Murmansk-Glukov ter na področju železniške proge, ki gre od Harkova proti Moskvi. Angleški politični krogi sami priznavajo, da so znatne ruske sile obkoljene in da je tudi položaj v Južni Ukrajini ob Azovskem morju zelo kočljiv.

Tisk v New Yorku že pričanja računati z zavzetjem Moskve. »New York Times« podaja to možnost v daljšem članku, toda zelo previdno in z argumenti, s katerimi skuša dokazati svojim čitateljem, da vkrakanje nemških in zavezniških oboroženih sil v sovjetsko glavno mesto ne bo odločilno vplivalo na nadaljnji potek vojne, kakor zanjo tudi ne bo odločilno, če Nemci zavzamejo Rostov in prodro do Kavkaza. Možna je, da se bodo ruske oborožene sile umikale po padcu Moskve še nadalje proti Aziji. »Pa tudi če bi se Rusija eliminirala iz borbe, bi se lahko ta izguba na drugi strani nadomestila z nekimi uspehi.« K tem uspehom pršteva Net ojačeno letalsko silo Velike Britanije in

izgube človeškega in strojnega materiala nemških oboroženih sil pri pohodu proti Rusiji.

Nazadnje pravi list, »naj se zgodi kakoli v sedanji krizi, bitka za Rusijo ne bo odločilnega pomena«. V najslabšem primeru se bo ravnotežje vzpostavilo v prihodnjem juniju. Rusija je angleška zaveznica šele tri mesece. Anglija pa si je že našla novega zaveznika na Atlantskem Oceanu.

Vpliv na borzo

Stockholm, 13. okt. u. Razvoj borb v Rusiji je močno vplival na finančne kroge v Londonu in New Yorku. Na londonski borzi so tečajji posameznih vrednostnih papirjev močno padli. Njihovo nazadovanje znaša v nekaj dneh povprečno 10 odstotkov. Največji padeč so registrirali pri ladjedelniških delnicah. Znašaj je 16 odstotkov. Tudi tečajji angleških državnih vrednostnih papirjev so se znatno zmanjšali, čeprav je na trgu mnogo kapitala za nove investicije.

Na newyorški borzi so tečajji nazadovali tako, da je bilo likvidirano sleherni njihovo napredovanje v zadnjih treh mesecih. Ponudbe delnic vojne industrije so s koncem zadnjega tedna hudo narastle.

Reprezentančna zbornica glasuje...

Novo milijarde za vojno — Težave okrog nevtralnostnega zakona

Washington, 13. okt. u. Reprezentančna zbornica je s 328 proti 67 glasovom pristala na zakonski načrt, ki določa izdatke v znesku 5985 milijonov dolarjev za nadaljnje izvajanje zakona o posojilih in zakupih. Zavrnila pa je s 162 proti 21 glasovom predlog republikanov Richa, po katerem naj bi se Sovjetska zveza izločila iz vrste onih, ki naj bi jih Zedinjene države preko Velike Britanije podpirale. Demokrati poslanci so ob tej priložnosti izjavili, da so proti komunizmu, da pa smatrajo sovjetsko zvezo za sovražnika osi.

Vladi je torej upelo prodati z novimi milijardnimi krediti, s katerimi hoče podpreti demokracijo, čaka jo pa še teška naloga, da spravi skozi kongres spremembo zakona o nevtralnosti. Roosevelt se pri tem neznančno mudi. Predsednik zunanje-političnega odbora reprezentančne zbornice Bloom je dejansko izjavil, da bo zunanje-politični odbor danes pričel razpravljati o Rooseveltovem predlogu glede oboro-

žitve trgovinskih ladij. Ta razprava, je dejal Bloom, pa ne bo smela trajati dalje kakor dva dni. Razprava bo tajna. Na sejah odbora bodo govorili med drugim državni tajnik za zunanje zadeve Cordell Hull, mornariški minister Knox, vojni minister Stimpson in admiral Stark. Borba bo vsekakor trda. In če bo dosežen kak uspeh v reprezentančni zbornici, bodo težave toliko težje pozneje v senatu.

Nemški poštni minister končal obisk v Italiji

Neapelj, 13. okt. s. Nemški poštni minister Ohnesorge, ki se je v spremstvu prometnega ministra Ekscelece Host Venturinija dva dni nudi v Neaplju in okolici, je sročji zapustil Neapelj. Minister se vrača v Nemčijo.

Kritika zadržanja švice

Monakovo, 13. oktobra. u. »Münchener Neueste Nachrichten« objavlja poročilo iz Curiha, v katerem ostro kritizirajo takozvano švicarsko nevtralnost. List opozarja na posamezne dogodke, ki kažejo na velik vpliv anglosaške propagande. Ta vpliv odseva zlasti iz švicarskega tiska in njegovih poročil o vojni na vzhodu. List beleži med drugim, da se tujejo tudi glasovi, ki vztrajajo pri nemških zaslugah za evropsko kulturo v borbi proti boljševizmu. Vsa Evropa, pravi list nadalje, in tudi švica je bila rešena od Nemčije in njenih zavezničkov pred strašno nevarnostjo. Zato ni čudno, da se v švici ne izvajajo nujne posledice in da švicarji raje samo uživajo sadove borbe, ki so jih drugi evropski narodi dosegli s svojo krvjo.

Angleški zbor za invazijo

New York, 13. okt. s. Iz Londona poročajo, da so v Angliji pripravili poseben napadalni zbor, ki naj bi vdrl na evropski kontinent. Te čete so bile izveščane v kitalaski in indijanski vojni taktiki. Vojaki so bili izurjeni v japonski borbi. Vsaj znaajo plavati, izveščani so bili za borbe ponoči in podnevi. Navdili so se tudi na lakoto in na ježo, tako da lahko po več dni vztrajajo brez hrane. Celot ameriški tisk, ki povzema te vesti, se ni mogel vzdržati ironičnih komentarjev o njih.

Neuspel manever

Berlin, 13. okt. s. »Daily Mirror« je objavil vest o neki tajni pogodbi, ki naj bi jo bila zadnje tedne sklenila admiral Darlan in poglavar neke države. Po teh vesteh je baže državni kancelar v zameno za neke koncesije Francozom objubil, da bo jamčil za teritorialno nedotakljivost Francije pred vsemi italijanskimi zahtevami. V Berlinu službeno izjavljajo, da je bila ta vest enostavno izmišljena z namenom, da bi se Nemčija Italijanom prikazala kot neolajna zaveznica. Nesrečni manever pa ima v vsakem primeru svoj pomen. Očitno si Angleži in njihovi zavezniški domišljajo da bodo lahko na tak način kako omajali železno fronto nove Evrope.

Nesreča španske ribiške ladje

Madrid, 13. okt. s. V bližini Suanesa se je potopila ribiška ladja »Virgin Soledad«. Nesrečo je povzročil vihar. Osem mornarjev je utonilo.

Guverner Dalmacije v Zadru

Zader, 13. okt. s. Guverner Dalmacije je te dni pregledal dalmatinsko milico in se je preprčal o njenih trdnih formacijah. Pred vojašnico Rimonda v Zadru je pregledal več miličinskih formacij, nato pa je obiskal poveljstvo legije ter se poklonil pred spomenikom padlim. Zatem so se pri Ekskelenzi Bastianiniju zbrali vsi miličinski oficirji. Ob tej priložnosti je prišlo do navdušenih manifestacij za Duceja.

Bolgarija se veseli zmag osi

Sofija, 13. okt. s. Vesti o velikih zmagah na vzhodni fronti so napravile velik vtis v Bolgariji. Omenil jih je v svojem govoru tudi bolgarski notranji minister Gabrovski, ki je večer govoril na zborovanju v Skoplju. Poveljeval je novi evropski red, za katerega se sile osi sedaj bore. Spričo njihovih zmag je Bolgarija lahko raztrgala verige mirovnih pogoib in dosegla svoje narodno edinstvo. Gabrovski je izrazil neskončno hvaležnost bolgarskega naroda osi.

Nato je govoril o novih nalogah bolgarskega naroda. Pred vsem bo moralo bolgarsko prebivalstvo z vsemi silami podpreti one, ki se bore za novi red, ki bo jamčil za pravico in svobodo Bolgariji, pa tudi vsem ostalim narodom. Poleg tega po bodo morali Bolgari vztrajno delati za svoj napredek in za nacionalno konsolidacijo. Bolgarski narod bo ti dve nalogi izpolnil, trdno zbran okrog svojega vladarja. Pri tem se ne bo oziral na podtaknanja in intrige sovražnika in nanj agenti in saboterji, ki prihajajo v Bolgarijo, ne bodo vplivali.

Vojna na morju

Berlin, 13. okt. s. Iz vojaškega vira se je izvedelo, da so nemška letala v borbi proti sovražni trgovinski mornarici v zadnjih 24 urah dosegla znova znatne uspehe. V noči na 12. oktobra sta bili potopljena dve večji ladji s skupno 10.000 tonami. V bližini Southwolda sta dve težki bombi zadeli nadaljnjo 6 do 8 tisoč tonsko ladjo. Neke 3.000-tonska ladja se je vnela v portlandski luki. Tudi v bližini Backtona je bila uspešno bombardirana neke 6.000-tonska ladja. Ladja se je morala ustaviti. Zagnil jo je gost oblak dima.

Visoki Komisar ponovno na velesajmu

Toplo se je zahvalil vsem razstavljalcem in organizatorjem velesajma ter napovedal za prihodnje leto znatno razširjenje istega

Ljubljana, 13. oktobra. Visoki Komisar Ekscelexca Emilio Grazioli je bil včeraj v spremstvu fašističnih prvakov in zastopnikov krajevnih oblasti znova na velesajmu, da bi prisrčno pozdravil italijanske in krajevne razstavljalce, ki so s svojim sodelovanjem v veliki meri doprinele k uspehu te manifestacije, ki je bila po svojem vrstnem redu 20., a prva v znamenju liktorskega znaka, kakor je to Ekscelexca Grazioli v svojem govoru posebej poudaril.

Na velesajmu so Visokega Komisarja sprejeli generalni ravnatelj dr. Dular, delegat Visokega Komisarjatu comm. Poitucci, cav. Bagatin in drugi zastopniki velesajmske uprave. Visoki Komisar je bil sprejet s toplimi in udanimi izrazi simpatij. Krenil je v paviljon »C«, v katerem so razstavljeni izdelki nekaterih velikih industrijskih podjetij in v katerem so se tokrat zbrali v velikem številu vsi oni, ki so kakor koli prispevali k uspehu prireditelje, zlasti pa sodelovalci pri njem z razstavo svojih izdelkov. Visoki Komisar je stopil na neki stroj v Ansaldovem oddelku in pričel svoj govor z ugotovitvijo, da ta manifestacija ni svečan zaključek sejma. Zahvalil se je razstavljalcem za njihovo širokopolno udeležbo in dejal, da je prireditelje posebej izpolnila naloga, ki so ji bile zastavljene. Nova pokrajina je imela priložnost spoznati produktivno kapaciteto italijanske industrije. Omenil je, da se je organizacijsko delo na velesajmu opravilo v zelo kratkem času, zato je izrazil svoje zadovoljstvo z dobro voljo in razumevanjem razstavljalcev. Napovedal

je, da bo prihodnji velesajem razširjen na širše osnove, da bodo na njem sodelovali tudi drugi balkanski narodi in velika nemška zaveznica. Sejem bo imel mednarodni značaj in se bo pričel prvo soboto prihodnjega julija. Seveda bodo na njem sodelovale vse nacionalne produktivne sile.

Visoki Komisar je izrazil razstavljalcem svoje zadovoljstvo, da so kot Italijani-fašisti čutili dolžnost, da se udeležijo tega liktorskega velesajma, ter jih je zelo pohvalil. Pohvalil je in se toplo zahvalil tudi predsedniku velesajma Fr. Bonaču, direktorju dr. Dularju, comm. Poitucciu in cav. Bagatinu. Zahvalil se je »publikacijskemu podjetju Difuze in padovanski velesajmski ustanovi za njuno sodelovanje.

Govor Visokega Komisarja Ekscelexca Graziolija je bil sprejet z velikim navdušenjem. Takoj nato je spregovoril delegat ustanove San Giovanni De Anselis, ki se je v imenu razstavljalcev zahvalil za dobrohotnost in veliko podporo, ki sta jim bili izkazani. Izrazil je ponos vseh udeležencev velesajma, da so lahko prišli v Ljubljano in tu pokazali najboljšo industrijske izdelke proletarske in bojevnike Italije. V imenu slovenskih razstavljalcev se mu je pridružil tovarnar keramičnih izdelkov g. Lajovic iz Ljubljane, ki je izrazil v svojem in v imenu svojih tovarišev zahvalo za delo, ki ga je opravil Visoki Komisar v prilog nove pokrajine. Visoki Komisar je ob zaključku vzkljnil v pozdrav Kralju in Duceju. Vsi prisotni so se mu glasno odzvali. Sredi toplih ovacij je Visoki Komisar zapustil velesajem in se vrnil v vladno palačo.

Sprejemi pri V. sokem Komisarju

V Ljubljano je prispela skupina srednješolskih profesorjev in osnovnošolskih učiteljev iz Trsta, ki so vsi člani fašističnega kulturnega zavoda. Skupino sta vodila prof. Bisoffi, poverjenik za srednjo šolo, ter Duzma, poverjenik za osnovno šolo. V dopoldanskih urah so bili profesorji in učitelji pri Visokem Komisarju, ki jih je tovariško pozdravil. Popoldne so si ogledali velesajem.

Visoki Komisar je sprejel tudi vodstvo fašistične zveze trgovskih nameščencev iz Trsta, ki so ga obiskali pod vodstvom nacionalnega svetnika Vagliana. Za na postaji so ga sprejeli zastopniki lokalnih sindikalnih organizacij pod vodstvom predsednika zveze dr. Alujevića. Ogledali so si prostore ljubljanske organizacije, narkar so odšli na Visoki Komisarjatu. Tudi nje je Ekscelexca Grazioli prisrčno pozdravil in v svojem kratkem govoru je opozoril na posebni pomen njihove sedanje mislije. Visoki Komisar je zaključil svoj govor z vzkljnom Kralju in Duceju.

Včeraj popoldne je prispelo v Ljubljano tudi 150 nameščencev zavarovalnice družbe »Riunione Adriatica di Sicurtas« pod vodstvom comm. Sanzina, ki je bil prav tako pri Visokem Komisarjatu in ga pozdravil v imenu obratnega Dopolavora ter predsednika družbe Eks. Suviča. Tudi ta skupina si je ogledala velesajem in se je posebno zanimala za razstave posameznih zavarovalnic.

Po drugem kolu prvenstva vodi Ljubljana

Tesni zmagi favoritov Ljubljane in Hermesa, Elan je Svobodi odvzel točko — V drugem razredu vodijo Korotanci

Ljubljana 13. oktobra. Drugo kolo nogometnega prvenstva je prineslo spored kar na starih igriščih. Kakor pravijo poročila, so bili s to nerazumljivo odločitvijo zlasti prizadeti gostje z Novega mesta, ki so nastopili na skoraj praznem igrišču. Vsaj dve tekmi bi se dali včeraj združiti, ko bi seveda v našem nogometu bilo več medsebojnega sporazumevanja. Kdo hoče tako in kdo hoče drugače, ne bomo raziskovali, jasno pa je, da je v zmoti tisti, ki gleda samo v svoja vrata in ne priznava dejanskega položaja.

Vsem tekam je včeraj močno nagajalo vetrovno vreme. V šiški pa so zaradi dogodkov, ki postajajo na naših igriščih vse preprosti, morali zaključiti pred koncem. Ponovno naglašamo, kar smo že zadnje nedelje, da mora SNZ nastopiti v vsakem pogledu energično in spraviti z igrišč ljudi, ki sportu samo škodujejo.

Rezultata v močnejših dveh tekmah sta pričakovana. Toda med tem ko je zmaga Ljubljane zaslužena, je zmaga Hermesa bolj zaslužena kakor moštva, Planu je uspelo odvzeti Svobodi točko in kaže, da bodo Novomeščani le resno posegali v dogodke vsaj v spodnjem delu hiše.

Rezultati obeh nedelj dovoljujejo že prvo razvrstitev v tabelo, ki je naslednja:

Ljubljana	2	2	0	0	4:2	4
Jadran	2	1	0	1	7:4	2
Hermes	2	1	0	1	4:4	2
Elan	1	0	1	0	1:1	1
Svoboda	1	0	1	0	1:1	1
Mars	1	0	0	1	1:2	0
Grafika	1	0	0	1	1:5	0

O včerajšnjih rezultatih pravijo poročila naslednje:

Trdo delo za dve točki

Ljubljana : Mars 2:1 (0:0)

Na igrišču Marsa za Kolinsko tovarno je bil popoldne derby včerajšnje nedelje, ki je pritegnil par sto gledalcev. Sonce je sicer sijalo, toda veter je bil izredno hladen in neprijeten. Živa in energična borba pa je pritegnila, da se vsi vztrajali z zanimanjem do konca.

Predigro so pod vodstvom sodnika g. Makovca odigrali juniorji Marsa in Most. Zasluženo so zmagali Moščani 4:2 (3:0). Glavna tekma se je začela točno ob 16.30. Sodil jo je g. Pušenjak, ki je sicer tu pa tam grešil, vendar ni oškodoval nobene strani odločilno. Glede na discipliniranost igralcev se je kljub številnim favoritom vse srečno izteklo.

Mars je danes postavil v borbo svojo stalno enajstoročje, v kateri je bil »debutant« na desnem krilu Slapar. Pokazal je, da je še vedno uporabna moč. Moštvo Marsa je dalo partijo, kakor smo že vajeni. Občutiti pa je bilo, da je krilska vrsta zaradi Slamiča, ki je skoro ves čas igral tretjega branilca, bila delno premalo ofenzivna. Sočan in Avsec sta opravila veliko delo še dosti dobro, le včasih sta preostala. Steber obrambe je bil Slamič, ki sta mu Prijatelj in Tomazič pomagala na desno in levo. Tomazič je imel proti sebi Smoleta pa se mu je posrečilo vedno držati njegove napade.

Ljubljana je tokrat nastopila s Serčerjem na levem krilu. Napad je sicer bil zelo pozhrtvovalen, vendar je bil proti nasprotnikovi obrambi premehek. Mnogo žog je bilo izgubljenih, ker je leva polovica Kroupa, Pepček, Serčer pustila da jo je premagal nasprotnik z odločnim startom. Srednja vrsta Orel, Pilej in Pelicon je bila uspešnejša od nasprotnikove. Pilej je bil pri visoki igri odličen, na tudi Orel in Pelicon sta garala od začetka do konca. Ožja obramba je bila na mestu.

Igra je bila izredno borbena do zadnjih sekund. Veliko lepih potez ni bilo videti. deloma zaradi »sodelovanja« vetra, deloma pa tudi zaradi prvenstvenega značaja tekme. V prvem polčasu je igrala Ljubljana proti vetru in s soncem. Začetne minute so minile s tipanjem sem in tja; Mars je uredil svoje vrste hitreje. Počasi se je znašlo tudi moštvo Ljubljane in za otvoritev je poslal levi krilec s precejšnje daljave oster »spozdrave« tik mimo zgornjega kota Marsovega svetilca. Marsovci so v rahli terenski premoči in izbijejo kot, ki pa ne prinese uspeha. Deset minut valovi potem

igra od gola do gola, ko pridejo Marsovci ponovno do kota. Lepo streljajo žogo pošlje Fajon v roke vratarju. Prosti strel z desne strani 16-metrске erte strelja Fajon, žogo dobi Dobret, toda položaj reši vratar, ki odbije v polje. Serčer zapravi v protinapadu sigurno možnost, ko pada v sredo, mesto da bi sam streljal. Ljubljana nekaj časa napada, toda obramba Marsa je do našla in se zlasti odlikuje Slamič. Smole uide v kritju. Lahova bomba gre mimo vrat. V protinapadu pošlje Dobret v oženj Slaparja, vratar Kriše pa je na mestu. Nekaj trenutkov zatem nastvarna akcija Marsovca napada, Kriše gre iz vrat in sigurn gol reši v zadnjem trenutku Paterle. Tako gre naprej in se na obeh straneh odlikujeta zlasti obrambi. Pred koncem polčasa strelja Lah I z 20 na prosti strel. Marsovci postavijo zid, žogo dobi Serčer, vratar Pavlica na razšitni sigurno položaj.

V drugem polčasu veter nekoliko popusti. Takoj v začetku si priborita oba napada po en kot, brez uspeha. Ljubljana prevladuje, tu pa tam je v napadu tudi Mars in si mimogrede pribori tudi kot; žogo pošlje Slapar mimo vrat. Obramba Ljubljane dela sigurno in niti Zigon, niti Fajon pa Dobret ne morejo mimo nje. Sledi vrsta napadov Ljubljane, toda žoga ne najde poti med drogovce. Prvi kot strelja slabo Serčer, drugega dobro Smole, toda Orel pošlje čez vrata. Sledi prosti strel z leve 16-metrске erte in Smole zastrelja krasno priliko. Posnema ga takoj nato Kroupa. Po napadu Marsa, ki ga ustavi veselje za goste in njih pristaje. Smole, ki je izredno priden in borben, preigra svojega nasprotnika. Njegov strel se odbije od roba zgornje prečke v polje in Kroupa jo pošlje z glavo mimo vratarja v mrežo. Mars skuša popraviti, toda Fajon zgreši. Kot za Mars strelja Slapar, toda žogo odbije obramba v polje, pride na nogo Lahu, ki jo po desni hitro poda Smoletu. Ta jo polje skoro do petmetrske erte in jo nesebično poda nepokritemu Kroupi in v 27. min. je že 2:0 za Ljubljano. Ljubljana takoj nato zapravi še eno priložnost, Mars jo posnema, nato pa je igra odprta ter se vodi borba v sredini. Končno se Marsu v 33. minut' posreči znižati. Fajonovo žogo ujame Slapar in jo pošlje mimo Kriševa v mrežo. Do konca si Ljubljana pribori še dva kota, Mars pa enega in še v zadnjih minutah je igra izredno živahna. Toda rezultat ostane.

Lep podvig Trnovčanov

Hermes : Jadran 3:2 (2:1)

Na stadionu Hermesa je dopoldne bila tekma med domačinom Hermesom in gostom iz Trnovega Jadranom. Tekma, ki jo je moral sodnik g. Pušenjak zaključiti nekaj minut pred regularnim koncem zaradi nediscipliniranosti igralcev in vmešavanja skupine prevročekrnih gledalcev, je zelo trpela zaradi močnega vetra in delno tudi spolkega igrišča.

Hermežani so nastopili skoro kompletni. Razen ožje obrambe pa so zaigrali daleč pod svojo običajno, igro in je zlasti napad zelo razočaral. Tudi krilska vrsta, čeprav je bila pozhrtvovalna, je mnogokrat zapravila z mečkanjem in nepreciznim oddajanjem marsikatero žogo. Obramba je bila na mestu. Če bi pa Jadran imel tudi v notranjem triu večnejše igralce in strelce, pa bi bila morala danes najbrže večkrat kanitulirati.

Jadran je zaigral zelo pozhrtvovalno. Skoro vsj so se potrudili, le obe krili, ki sta ju skrbno pokrivala Hermesova branilca, sta včasih prekomodno gledali za žogami. V startu in skupni igri, v kolikor je bila zaradi vetra sploh mogoča, so mnogokrat nadkrilili svojega nasprotnika. Zaslužili so naimani neodločen rezultat.

V prvem polčasu so Hermežani, kljub igri proti vetru, kmalu prišli z dvema goloma v vodstvo. Nato so pa močno popustili in Jadran je stalno pred vrati Hermesa. Dosegel je celo vrsto kotov, toda nobena žoga ni našla pravega in odločnega strelca. Zapravili so tudi docela zrelo situacijo, neposredno za tem pa znižali na 2:1, kar je ostalo do konca polčasa.

Tudi v drugem polčasu gospoduje na igrišču veter. Igra se sicer večinoma na polovici Jadrana ali pa okoli sredine, vendar so Hermesovci napadi zelo razbiti in vse premečki, da bi mogli biti uspešno zaključeni. Jadranova obramba uspešno čisti; tu pa tam pošlje krilska vrsta v borbo tudi napad, ki pride do 16-metrskega prostora nasprotnika. Zinke pri taki priložnosti zapravi krasno priložnost. Končno pa jim le uspe presenetiti in navdušiti vse gledalce. Po lepo izvedeni kombinaciji, ki jo je zaključil efektan strel, izenačijo stanje na 2:2. Sedaj so se Hermežani razgibali, toda dolgo časa ni pravega uspeha. Pri neki gneči pred vrati, ko je obležalo na kupu polovico moštva, pa je žoga prišla na nogo Erzenu in Hermes je bil spet v vodstvu 3:2. Nekaj minut pred koncem se spopadeta dva igralca, vmešajo se gledalci in položaj postaja nevzdržljiv. Sodnik odpiska.

G. Pušenjak je sodil precej komodno in nesigurno, kar je imelo posledice in za rezultat in za red na igrišču. Mirno je dopustil, da se je za vratni Jadran nabrala skupina neodgovornih ljudi, ki so s svojim nastopom ne samo motili Jadranovo obrambo, temveč tudi škvali igralce. Dolžnost domačina bi bila, da postavi na igrišče primerne število rediteljev.

Uspešen začetek Elana

Elan : Svoboda 1:1 (1:0)

Na igrišču Ljubljane sta se v prvenstveni tekmi srečala ljubljanska SK Svoboda in novi Elan I. razreda SK Elan. Simpatični Dolenjeci so takoj v začetku igre pričeli napadati na gol domačin in že v 7. m. se je Elanovcu Maliču posrečilo s krasnim in neubranljivim golom doseči vodstvo. Po tem голу so se domači znašli in vrnilo nekaj napadov Elanu, vendar vse brezuspešno.

Prvi start Dolenjec v prvenstvenem kolu je prinesel Elanu eno točko. Po igri enih in drugih pa bi rezultat moral biti vsekakor drugačen. Na eni kot tudi na drugi strani je bilo obilo zastreljanih šans. Za SK Elan bi se moglo reči, da zasluži borbo v prvenstvenih kolih, vendar mu je potreba dosti treninga in pozhrtvovalnega dela.

Svoboda je v nedeljo imela srečen, hkrati pa slab dan. Kolikor so zrelih šans izpustili iz rok Elanovci, toliko je bilo zastreljanih šans v drugem polčasu od Svobode, razen gola, ki ga je dal v 25. m. drugega polčasa Zajc in s tem prinesel domačin eno točko. Gledalcev je bilo okoli 150, sodil je g. Zajc.

Za prvenstvo II. razreda

Vič : Slavija 2:1 (2:1)

Na Korotanovem igrišču sta se dopoldne srečala Vič in Slavija. Tekma, ki jo je sodil g. Dorček, je bila prvenstvena, nogo met pa malovreden. Prišlo je tudi do ostrih izpadov.

Nekaj več so pokazali Vičani, ki so si že v prvem polčasu priborili gol naskoka in, ker je drugi polčas minil brez dogodkov, s tem tudi zmagali.

Korotan : Mladika 3:2 (0:2)

Tekma dveh docela različnih polovic. Mladika, ki so v njenem moštvu nekateri boljši posamezniki, je prvi polčas zaključila z dvema goloma sebi v prid. Kasneje pa so se Korotanci znašli, izenačili in celo zasluženo zmagali.

V uvodni tekmi so juniorji Korotana premagali sovratnike Grafike 5:0.

Poročilo o lahkoatletskem troboju priobčeno jutri Rumunija : Slovaška 3:2

Mednarodna nogometna tekma med moštvo Rumunije in Slovaške, ki se je vršila včeraj v Bukarešti, se je končala s tesno, toda zasluženo zmago Rumunov 3:2.

DANES POSLOVILNI VEČER v KLETI „ZVEZDA“

KONCERT SE BO ZAČEL OB 18. URI ZVEČER

Vsem svojim cenj. gostom in meščanstvu se najtopleje zahvaljujem za zaupanje. — Priporočam se tudi vnaprej za obisk v novem prostoru za Ljubljani.

Posebno se zahvaljuje naš kapelnik gospod Zihlerle, kakor tudi vsi nameščenci moje restavracije.

Lastnik M. Šilovič

Tudi druga velesajmska nedelja lepa Včeraj je bilo na velesajmu posebno živahno, zlasti še, ker ni bilo dežja

Ljubljana, 13. okt.

Letos se ne moremo pritoževati, da nam nebo ob nedeljah ni naklonjeno. Že več let ni bilo tako lepih nedelj kakor letos. V soboto smo že povsem obupali nad vremenom, ker so se valili od juga težki oblaki in je kazalo, da bo trajalo deževno južno vreme najmanj nekaj dni, če ne že ves teden kakor navadno, ko potuje od zahoda proti vzhodu čez naše kraje depresija. Ponoči med soboto in nedeljo je pa po kratkih in močnih nalih prišlo nenadno do vremenškega prevrta. Znešel je pihati močen severozahodni veter ter se je znatno shladilo. Včeraj jutraj je bilo še močno oblačno, a veter je dopoldne povsem razgnal oblake in popoldne smo imeli najlepše jesensko solčno vreme, le hladno in vetrovno je bilo nekoliko preveč.

Meščani so ostali že zaradi tega po večini včeraj doma, ker jutraj še niso zapali vremenu, zato jih je bilo popoldne tem več na velesajmu. V Ljubljano so prispeli zaradi velesajma tudi številni gosti iz drugih krajev in južnih pokrajin, da je bilo zelo živahno tudi po mestu, ne le na velesajmišču.

Popoldne je bila včeraj v velesajmskih paviljonih, čeprav so zljaj mnogo bolj prostorni, gneča. Nekaj časa je bilo včeraj na

velesajmišču celo živahnejše kakor prejšnjo nedeljo, čeprav je bil tedaj izredno dober obisk. Marsikdo doslej ni imel še prilike, da bi si ogledal lepe razstave, zato je bilo včeraj še tem živahnejše v paviljonih in ob pristreških. Velika večina obiskovalcev je tudi včeraj poizkušala srečo, zato se je gnetla ves dan velika množica ob razstavi Narodnega zavarovalnega zavoda, kjer so jim delili srečke.

Posebno hudo naval je bil tudi v nekaterih drugih oddelkih. Tako je bilo mnogo pokušalcev vin in sira v paviljonu L. Tega paviljona, čeprav je na »periferiji«, menda ni nihče prezrl. Toda obiskovalci niso zamudili lepe prilike preizkušiti vabljivih darov matere zemlje v drugih oddelkih. Marsikje je bilo takšno zanimanje za to razstavno blago, da je bilo težko priti na vrsto.

Čeprav je bil zelo hladen večer, je bilo na velesajmišču živahno, dokler ga niso zaprli. Lepa razsvetljava, ki je imela vsak večer mnogo občudovalcev, je zadržala mnogo ljudi na velesajmu do noči tudi smoti. Precej zanimanja so budili tudi filmi, ki so jih prikazovali večer na prostem pred paviljonom J—H, kjer se je zbirala velika množica gledalcev.

e) Dva moška zavoda za pomočnike G. I. L.-a (rezervirana izključno italijanskim vojnim sirotam) v Lecce, odnosno v Torinu.

Obisk teh zavodov se vrši na stroške družin.

Glavno Poveljstvo G. I. L.-a je pripravljeno podpirati marljivo mladino, ki je v težkih gnotnih razmerah in v ta namen je rezerviralo gotovo število brezplačnih prostorov za mladino te pokrajine.

Interesenti dobe vsa potrebna pojasnila pri Zveznem Poveljstvu G. I. L.-a v Via 3 Maggio 14/1119.

Primarij dr. Ivan Robida

Po zaključku lista smo prejeli žalostno vest, da je umrl danes v Ljubljani primarij, docent dr. Ivan Robida. Zadela ga je srčna kap.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 13. oktobra: Edvard.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Salome.
Kino Sloga: 100.000 dolarjev.
Kino Union: Dekle iz Portici.
Kino Moste: Trije vragi.

VELESEJEM

Razstava »Lada« v Jakopičevem paviljonu. Razstava slik Franca Pavlovca v galeriji Obersnel na Gosposvetki cesti.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43. Trnkoczy deti, Mestni trg 4, Ustar, Selenburgova ulica 7.

V HOTELU

Plačilni novemu hotelskemu gostu: — Gospod, prvi zajtrk je pri nas od 8. do 11., drugi zajtrk od 11. do 13., kosilo od 13. do 17. in večerja od 17. do 19. Gost: To je pa res neumno. Kdaj naj si potem ogledam mesto?

Umrl je naš najboljši mož in oče, brat in svak, gospod

Joža Barlè

mestni finančni nadsvetnik

Pokopali ga bomo v torek, 14. t. m. ob 16. uri z Zal iz kapelice sv. Nikolaja pri Sv. Križu.

Ljubljana, 12. oktobra 1941.

Rodbini Bar'è - Budna

Ljubljana — mesto vrtov

600 meščanskih družin obdeluje 200 ha mestne zemlje — smo zvedeli na kmetijski velesejmski razstavi

Ljubljana, 13. oktobra. Ljubljana je vrtno mesto, a seveda ne šele od letos. Po svoji veliki površini in v primeri s sorazmerno malim številom prebivalstva ima mesto še mnogo zemlje za obdelovanje. Če govorimo o Ljubljani kot vrtnem mestu, ne mislimo na cvetlične vrtove, čeprav je tudi mnogo zgolj okrasnih vrtov. Letos so se tudi nekateri cvetlični vrtovi spremenili v zelenjadne ali v pašnike za perutnino. Povsem nedotaknjeni so ostali naši lepi parki, ker ima mesto dovolj druge zemlje za obdelovanje.

PONASAMO SE Z ZELENJADARJI
Naši zelenjadarji uživajo upravičeno velik sloves. Tudi pred Italijani, ki so prvi med prvimi — kar je nazorno pokazala tudi njihova kmetijska razstava — se nam ni treba skrivati. Ljubljanska zemlja daje krasno zelenjavo in naši zelenjadarji so sloveli že zdavnaj, predvsem po trnovskem zelju, ki je bilo zelo cenjeno na tujih tržiščih. Pridelovanje zelenjave v okolici Ljubljane, predvsem pa na jugu, na področju mestne občine, v Trnovem in na Barju, ima lepo tradicijo in preživlja, čeprav skromno, številne pridelovalce, v prenešenem pomenu besede pa tudi vse meščane, ki kupujejo domačo povrtnino.

KAJ VSE RODI NASA ZEMLJA?
Na vrtnarski razstavi so se izkazali naši zelenjadarji, posamezniki in zavodi s krasnimi pridelki, ki so budili občudovanje tudi med številnimi gosti iz južnih pokrajin. Morda bi kdo mislil, da je naše podnebje neugodno za vrtnarstvo, zlasti za nekatere vrste solivja, ki najbolje uspevajo v južnih pokrajinah. Naši pridelovalci so pa dokazali, da znajo s svojim delom in izkušnostjo izvajati iz zemlje bogate zemeljske darove. Da pa uspešno obdelovanje zemlje v Ljubljani ni nikakor tako preprosto ter lahko, so se lahko lepo prepričali mnogi meščani, saj so marljivo zajajali lopate v vrtno zemljo in tudi ledino. Mnogo tudi precej naporega dela in znanja je treba, da zemlja rodi ter popljuje vsaj stroške, čeprav vselej truda niti ne poplaca. Med posebnostjo povrtnine je treba omeniti cvetočo zelje, solato, ohrovt, paradiznike, korenje, por, razne vrste jedilnih in okrasnih bučk, lep stročji fižol, avstralsko čebulo itd. Vseh pridelkov, res standardnih, ne bomo naštevali. Vedeti pa morate, da so pridelke na razstavi menjavali, tako da je lahko svoje upehe pokazalo čim več razstavljalcev in ker pač povrtnina ne ostane del časa lepa. Zato smo tudi videli tem več vrst pridelkov in primerjal med seboj uspehe posameznih pridelovalcev. Posebno so se izkazali zlasti nekateri zavodi, kjer posebno skrbno pridelujejo povrtnino za svoje potrebe. Mnogo je razstavljalca zlasti umobolna, a ne le zelenjava, temveč tudi semena, ker ima svoje semenogojstvo. Naši zelenjadarji so razstavili tudi zelje, kakršno prihaja na trg v sodčih. Nekateri zavodi razstavljajo vloženo in posušeno solivje, kakršno bi si želeli tudi naprodaj.

ZELENJADNI IZBOR
Da bi bilo naše zelenjadarstvo čim bolj uspešno, bi bilo potrebno smotno, načrtno obdelovanje zemlje, selekcija med številnimi vrstami povrtnine in dobro semenogojstvo. Sadjarstvo in vrtnarsko društvo, ki je priredilo vrtnarsko in sadno razstavo, je storilo v tem pogledu že zelo mnogo. Člani društva se drže zelenjadnega izbora, vendar nekateri se goje tudi številne druge vrste solivja in zelenjave. Na razstavi so prikazane tudi vrste povrtnine, določena zelenjadnega izbora za naše kraje. Tu vidimo murskopoljsko zelje, pridelano na Barju, cvetoča, smežna kaper, rdeča zelje »Westfalia«, korenje »Flakeer«, pariški prvenec in »nantesko«, »žitavsko« in »avstralsko« čebulo in beli česen. Med salatami so zbrane naslednje vrste: ljubljanska maslenka, ljubljanska ledenka in kodrasta. Med pesami zelenjadni izbor priporoča egiptovsko, med stročjim fižolom »Mont d'or«, med kumarami domačo vrsto itd. Posebej naj opozorimo še na avstralsko čebulo, ki jo zdaj nekateri zelo priporočajo. Posebnost te vrste čebule je, da semenska čebula požene šop čebulčka, ne kakor druge vrste cvet. Zanimivost je bila na razstavi nad meter dolga okrasna »kajča buča«, kakor jo imenujejo. Pozornost pa tudi še ena posebna vrsta okrasnih bučk, podobna letalskemu motorju. Ime ni znano; seme je prinesel neki misijonar iz Afrike. Morda tudi še niste videli modrega »kifelijarja«, ki nima le modre lupine, temveč ves gomolj. Razstavljen je bil pridelan na Barju. Imenujejo ga »cetavajec«. Ta krompir so začeli pridelovati tudi posamezni kmetje v drugih krajih.

TUDI SADJARJI SO SE POSTAVILI
Postavili so se tudi sadjarji, čeprav letošnja sadna letina ni dobra. Njihova razstava je precej velika. Poslušali so se preproste razstavne mize in niso iskali drugih lepotnih učinkov, kakor kar nudi samo sadje s svojimi sočnimi barvami. Na italijanski kmetijski razstavi je sadje razstavljeno posebno lepo kot trgovsko blago, tu pa samo kot razstavno gradivo, da na izbranih vzorcih obiskovalci proučujejo posamezne vrste. Nekateri sadjarji in zavodi, posebno pleterski samostan, so pridelali izredno lepa zimska jabolka, ki po kakovosti ne zaostajajo za sadjem iz južnih pokrajin. Razstavljene so tudi vrste sadnega izbora. V bivši banovini je bilo 7 okrožij za sadni izbor, v Ljubljanski pokrajini so pa tri okrožja. Tudi ljubljanski sadjarji dosegajo lepe uspehe, vendar ni priporočljivo gojiti nekaterih vrst jabolk, ker ne dozore zaradi megletega jesenskega vremena. Tako ni mogoče pridelati v Ljubljani zimskega kalvija, vsaj ne tako krasnega, kakršnega je poslal na razstavo pleterski samostan. Dobro pa uspeva v Ljubljani Baumanova renet, gđanski robač, kanadka in še nekateri prav dobre vrste zimskih jabolk. — Razen sadja smaga na sebi skoraj ni bilo mogoče razstaviti na odmerjenem prostoru še kaj drugega, n. pr. modela sušilnice, vzorcev suhega sadja itd. Toda lepe slike, ki se v valoviti črti vrste nad razstavnimi mizami skoraj nad vsimi oddelki, lepo izpolnjujejo tudi to razstavo v propagandnem in poučnem pogledu. To velja tudi za razstavo povrtnine, kjer zveemo, da letos obdeluje 600 družin 200 ha mestne zemlje.

1200 UMNIH ČEBELARJEV
Reči smemo, da je v Ljubljanski pokrajini 1200 umnih čebelarjev, kolikor želite

NASE POLJEDELSTVO
Čeprav Ljubljanska pokrajina ni izrazito poljedelska, kajti velikih polj ni mnogo in redka so velika kmečka posestva, kjer ni pridelovali žito tudi za trg, vendar je treba pripisovati tudi tej stroki velik pomen. Žita bi pa lahko pridelovali še mnogo več. Ljubljanska pokrajina bo morala še izboljšati žitno bitko. Pri tem bo treba predvsem upoštevati, da bi lahko pridelovali mnogo več korenja, a odločiti bi se morali za primerno, našim podnebnim razmeram primerno vrsto. Na razstavi so razstavljene domače vrste korenja, ki so se dobro obnesle. Razstavljene so številne vrste žita, predvsem pšenice, v zrnu in k asnu. Vidimo tudi menda vse vrste fižola, ki uspevajo pri nas. Številni pridelovalci so razstavili razne vrste letos pridelanega krompirja. Zastopane so vse vrste, ki jih pridelujejo pri nas največ. Dobro je zastopan nizozemski krompir bintje, zgodnja vrsta, ki se je v mnogih krajih dobro izkazala; uveden je bil šele pred leti. Mnogo je oneidovca, ki dobro rodi a nekateri niso zadovoljni z njim ter priporočajo ackersegen, ki je tudi razstavljen. Razstavljena je več vzorcev jubela, tu je tudi rožnik, kresnik itd. — Tudi ta oddelek je bil lepo zaokrožena razstava, ki je dobro prikazala, kaj vse prideluje naš kmet na njivi. Razstava je zelo poučna za kmeta kakor meščana.

DNEVNE VESTI

— **Potovanje iz Hrvaške v Srbijo.** Nemško poslanstvo v Zagrebu objavlja: Oblasti so izdale odlok, po katerem je od 16. oktobra dalje dovoljeno potovati iz Hrvaške v Srbijo samo še z veljavnim potnim listom in propustnico, ki se dobi pri konzularnem oddelku nemškega poslanstva v Zagrebu ali pa pri nemškem konzulatu v Sarajevu.

— **Prepoved prodaje klobukov v Mariboru.** Politični komisar za mesto Maribor Knaps je prepovedal prodajo vseh vrst klobukov, dokler ne bodo razdeljene med prebivalstvo nakaznice za obleke. Samc v nujnih primerih sme biti izdana nakaznica za nakup klobukov.

— **Nov sanitetno-rešilni avto v Mariboru.** Nemški Rdeči križ je dobil nov sanitetno-rešilni avto, ki ga je dobavila tvornica Mercedes in ki je najmoderneje opremljen. Podobna rešilna avtomobila sta dobila tudi Rdeči križ v Celju in Ptuj.

— **Nov grob.** V Novi vasi pri Mariboru je umrl v pokojnem železniški inžirar Pave Vizjak, star 69 let.

— **Otroški vrtni v celjskem okraju.** V okraju Celje je zdaj 10 otroških vrtcev, kamor zahaja 860 otrok. Nad 700 otrok dohva v vrtnih obed.

— **Srbija je pristopila k mednarodni železniški zvezi.** Te dni se je v Zagrebu vršila mednarodna železniška konferenca, ki so na njej strokovnjaki razpravljali o mednarodnih železniških zvezah z ozirom na nove razmere v Evropi. Konferenca je udeležilo tudi zastopstvo Srbije, ki je poleg Slovaške in Hrvaške najmlajša članica mednarodne železniške zveze. Med zastopniki posameznih držav je bil dosežen popoln sporazum, ki bodo na njegovi podlagi izdelani novi vozniki redi.

— **Za revne otroke.** V nedeljo je bil v Zagrebu velik nabiralni dan za revne otroke. Skupno so nabrali nad 100.000 kun prostovoljnih prispevkov. Poleg Zagreba je pri akciji za podpiranje revnih otrok sodelovala vsa Hrvaška, tako da skupni, v vsej državi zbrani znesek znaša okoli 800.000 kun.

— **Zagrebsko katedralo obnavljajo.** Zagrebško katedralo, ki je najvišja stavba v neodvisni hrvaški državi, že daljša časa popravljajo. Te dni so končali obnovo južnega stropa, ki je prav tako kakor severni, visok 105 m. Zagrebški listi posebej opozarjajo na obnovitveno delo največjo pozornost. Med drugimi zanimivostmi o njej navajajo, da znaša premer ur na stolpu 3 m in da so torej veliki kazalci, ki kažejo minuto, večji od najvišjega človeka na svetu.

— **V Bosni popravljajo ceste.** Za popravilo bosanskih cest je hrvaško gradbeno ministrstvo določilo večmilijonski kredit. S popravilom cest so že začeli in jih popravljajo zdaj zlasti v političnih okrajih Travnik, Zenica in Fojnica, ki so važni tudi v tujskoprometnem pogledu.

— **Novo župan.** Za velikega župana velike župe Vrhbosna s sedežem v Sarajevu je bil te dni imenovan Ismetbeg Gavrankapetanović, ki se je v mladih letih živahno udeleževal pri pokretu očetarskega Hrvatsva dr. Anta Starčevića. Gavrankapetanović je bil večkrat tudi narodni poslanec in je zmerom odločno odklanjal vsako sodelovanje s Srbi.

— **Svečan pogreb padlih vstašev.** V Sarajevu sta bila svečano pokopana znana vstaška borca nadporočnik Božidar Ivanović in vstaš Andrija Rudan, ki sta oba padla v borbi s četniško-komunističnimi četami. Pogreba so se udeležili najvišji sarajevski državni predstavniki.

— **Iliđa bo preurejena.** Znano bosensko zdravilišče Iliđa, ki je v neposredni bližini Sarajeva, bodo v kratkem temeljito preuredili. Zaradi bombnih napadov in kratkih dnevnih vojne, ki smo jo preživeli, je zdravilišče utrpelo veliko škodo, tako da so eno krilo velikega hotela »Bosna« morali podreti, poleg tega pa so morali porušiti tudi večje število drugih naprav, da bodo zdaj lahko na istem mestu zgradili nove, seveda modernejša naprave. — **Državni uradniki morajo biti vpljudni in uslužni.** Predsedstva pisarna hrvaške vlade je te dni izdala okrožnico vsem državnim uradom, v kateri poziva hrvaško državno uradništvo, naj bo čim vpljudnejše in uslužnejše do strank. Okrožnica med drugim pravi, da je čim boljše postopanje s strankami interes države same, ki mora izkazovati svojim državljanom največjo pozornost in neuslužnost bo prizadel uradnik klican na zagovor, poleg njega pa bo odgovarjal tudi njegov nadrejeni. — **Razširitev tramvajskega omrežja v Zagrebu.** Omrežje cestne električne železnice v Zagrebu, ki se kot prestolnica neodvisne hrvaške države zelo naglo razvija, bodo v kratkem razširili. Ena grupa, ki je dolga nekaj nad 4 km in vodi proti

Donji Dubravi, kjer zdaj graje hrvaška delavska naselja, bo za promet sposobna že ta mesec, drugo, ki bo vodila proti Sestnam, pa so že začeli graditi. Obe gragi sta zelo važni, zlasti važna pa je graga proti Sestnam, ki so najboljši priljubljena izletna točka Zagrebčanov in kjer je grob dr. A. Starčevića.

— **Kako je razdeljena hrvaška država.** Te dni je v Zagrebu izšla zanimiva knjiga »Sematizem nezavisne države Hrvatske«, ki je iz nje razvidno da je Hrvaška zdaj razdeljena na 23 velikih žup — Zagreb sam ima stopnjo velike župe — in na 142 političnih okrajev. Na Hrvaškem je v skladu z določili zakona o mestnih občinah 31 mest, upravnih občin pa je točno 1000. »Sematizem nezavisne države Hrvatske« navaja tudi točno sodno razdelitev mlade države.

JABOLKA SE PRODAJAO V PROSTORIH GOSPODARSKE ZVEZE

— **V poročilu v Katarini Medičeški pravici.** V 4. odstavku historično resničnim (nam. resničnost) dogodkom ..., v 5. odstavku pešastega Albe (nam. Aelbe), v 6. odstavku trenutki (nam. trenutek), ko go grize vest ..., v 7. odstavku Karel IX. (nam. Karel II.), v 11. odstavku Margareta Valoaška (nam. Vaška) in veleposlanik (nam. veleposelnik), Alava. V 12. odstavku so skoro vsi francoski primki s črko n navedeni s črko u, a mala Juga Boltarjeva konča ni bila papež, temveč samo paž!

— **Težka prometna nesreča.** V petek se je pripetila v Mariboru težka prometna nesreča. Na križišču Perkove in Aljaževe ulice je hotela 59letna zasebnica Amalija Stenbrenner s kolešem čez ulico. V naslednjem trenutku je na privozil izza ovinika velik tovorni avto. Stenbrennerjeva je prišla z desno nogo pod kolo, ki jo je zlomilo. Prepeljati so jo morali v bolnico.

— **Nesreče.** Večraj so prepeljali v ljubljansko bolnico samo dva ponesrečena, oba z zlomljeno nogo. Janez Vičič, 9letni sin uradnika iz Ljubljane, je padel s kolesa in si zlomil desno nogo. Vinko Podobnik, trgovec s kurivom, je pa padel doma tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. Sicer večraj ni bilo kljub živahnemu prometu nobene večje nesreče.

Iz Ljubljane

— **Ij Odjemalci mesa,** ki bi zaradi tega ali onega vzroka dobivali meso pri drugem mesarju kot pri dosedanem, kjer so dobili knjižico za nabavo mesa, prihajajo v mestni preskrbovalni urad s temi željami, čeprav je bilo že objavljeno, da mesarja ni mogoče menjati. Edino tisti, ki so se med tem, odkar je uvedena nabava mesa na knjižice, poročili in osnovali samostojno gospodinjstvo, prav tako pa tudi tisti, ki so se preselili na drugo stran mestne občine ali tako daleč od sedanjega svojega mesarja, da bi izgubili preveč časa s kupovanjem mesa pri dosedanem mesarju, torej edino taki odjemalci naj se zglase v ponedeljek 13. in v torek 14. med uradnimi urami s svojo nabavno knjižico za meso v mestnem preskrbovalnem uradu v sobi št. 3. Vsi drugi naj pa s takimi prošnjami ne hodijo v mestni preskrbovalni urad, ker jim

PARKETNE ODPADKE
za kurivo, suha drva, premog ima na zalogi
Vetačnik Franc, Jenkova ulica 7. Telefon št. 29-16. 1643

Otomane
imamo zopet v veliki izbiri na zalogi po zelo konkurenčni ceni
Tapetništvo
E. Zakrajšek,
Miklošičeva 34

PSIHOGRAFOLOG
Globočnik Feliks,
Ljubljana, Sv. Petra cesta (hotel »Lloyd«),
— sprejema stranke dnevno od 10.—12. in 13.—19. — Svetuje v vseh življenjskih vprašanjih. Strogo znanstveno delo, diskretna zajamčena. 1659

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI
Predstave: danes ob 16. in 19. uri;
KINO MATICA TELEFON 22-41
Odlična plesalka in igralka očarljive lepote
Conchita Montenegro v prekrasnem filmu
orientalske romantike in humorja
Salome
V ostalih vlogah: Armando Falconi, najboljši karakterni igralec v državi, Luis Pena, Primo Karnera itd.
KINO UNION TELEFON 22-21
Odliomek iz burne srednjeveške zgodovine.
Film ljubavne romantike ter ganljive in
dine
Dekle iz Portici
Lutisa Ferida, Carlo Ninchi, Roberto Villa
KINO SLOGA TELEFON 27-30
Vesela in zabavna ljubzenska komedija.
100.000 dolarjev
Assia Noris Amadeo Nazzari

nikakor ni mogoče usreči ter bi bila vsa pota in tudi posredovanja brez uspeha.
— **Ij Dagon klavne živine in prevzem telet v Ljubljani** je bil napovedan na sredo, 15. oktobra. V sredo, dne 15. t. m., pa ne bo dogona klavne živine v Ljubljano, temveč morajo povabljeni gospodarji iz ljubljanske občine ter iz občin Brezovica, Dobrava, Ježica in Log prignati živino v Ljubljano v sredo, 29. oktobra, a gospodarji iz občin Dobrunje, Ig, Polje, Rudnik, Tomišelj in Zelminje naj priziženo svojo živino šele 19. novembra v Ljubljano. Pač bo pa v sredo, 15. oktobra, prevzem sesnih telet v Ljubljani; ter naj zato gospodarji v sredo, 15. t. m. nantako ob 10 uri prilepejo na klavnico v Ljubljano teleta, ki bodo takoj stehana, prevzata in plačana. Za to so potrebni živinski potni listi, niso pa potrebna rdeča vabila. Rdeča vabila za dogon klavne živine 15. oktobra torej veljajo za dogon dne 29. oktobra. Obvezniki so dobili rdeče pozive z navedbo, koliko živine mora vsak oddati, gospodarji pa lahko to izvedo tudi na svoji občini, a ljubljanski gospodarji v mestnem gospodarskem uradu v Beethovnovi ulici št. 7 v sobi št. 35. Gospodarji naj polagama pripravijo primerno žival za oddajo ter jim pripravimo, naj se obvezniki posameznih krajev med seboj sporazumejo glede sedanje oddaje, da ne bi bilo nezadovoljnosti ali škode.

Torek, sredo, četrtek, sobota in nedelja ob 19. (7.) uri
VESELI TEATER
Predprodaja vstopnic vsak dan pri dnevni blagajni od 10. do pol 13. in od 17. do 19.

— **Ij Umrli so v Ljubljani od 3. do 9. t. m.** Babnik Andrej, 59 let, kamnosek in hišni posestnik, Dolnice; Kajzel Alojzij, 65 let, tehnik; Kopač Hedvika, 17 let, brivska vajenka; Kos Alojzij, 72 let, posestnik; Wigele Ferdo, 70 let, šolski upravitelj v pok.; Krašna Alma Gabrijeva, 23 let, konzervatoristinja; Cerne Jerica, roj. Snaj, 67 let, žena delavca; Prevodnik Marija, 73 let, zasebnica; Jeschenag Amalija, 82 let, zasebnica; Colle Feliciano, 73 let, posestnik-kmetovalec, Pagnano, prov. Udine. — V ljubljanski bolnici so umrli: Notar Janez, 32 let, ključavničar; Petrič Rozalija, 42 let, kuharica; Turšič Stanislava, 10 let, hči posestnika; Strmolc Neža, 62 let, zasebnica, Grosuplje; Hafner Jožef, 2 leti, sin delavca; Rahne Marija, 10 let, hči posestnika; Zalog; Bon Ivan, 62 let, šolski nadrednik v pok.; Zajc Jožefa, 4 mesece, hči posestnika, Gradčice, obč. Krka, Ivančič Franc, 4 leta, sin posestnika, Bloke pri Logatcu.

— **Jesenska razstava »Lada«** je zbudila pri našem občinstvu zaslužno zanimanje. V prostorih Jakopičevega paviljona je sedaj kar živahno, dokaz, da razstavljene umetnine ugajajo. V vseh treh sobah vlada neko posebno prijetno ozračje harmonije in lepote. Opozarjamo, da bo razstava kratkotrajna. Naj si jo vsakdo pravčasno ogleda.

— **Ij Skladateljica gošpa Mirca Sancinova** bo priredila v okrilju Glasbene Matice koncert svojih skladb, na katerem bosta sodelovala operna pevka gđ. Valerija Heybalova in violinist Karl Sancin, aytorica sama pa nastopi kot pianistka in spremljevalka solistov. Koncert bo v ponedeljek dne 20. t. m. ob 20. uri v Mall filharmonični dvorani. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice. 468-n
— **Ij Za Teater v teatru v »Veselim teatru«** vlada prav izredno zanimanje. Zato priporočamo vsem, da si preskrbe vstopnice že v predprodaji pri naši dnevni blagajni, ki je odprta vsak dan od 10 do pol 13. in od 17. do 19. ure. (—)
— **Ij Dijaški!** Nabavite si pravčasno dijaško beležnico, ki jo dobite v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Šelenburgova ul. 3. 467-n
— **Ij Knjigarna Tiskovne zadruge v Šelenburgovi ulici 3** prodaja razen šolskih knjig tudi šolske potrebščine in papir. 467-n

APARAT
za vroče zračne kope-
lji po nizki ceni napro-
daj. Naslov: Vogelnova
ulica 9/I, Trnovo. 1655

ITALJANSKINA
za začetnike: prva ura
v ponedeljek zvečer ob
1/2 7. uri. Tudi razni
drugi tečajji. — Ljub-
ljana — Beethovnova
ulica 9/I.

Zopet dve nagradi za obiskovalce velesejma
ZREBANJE NAGRAD Italijanskega narodnega zavarovalnega zavoda INA so je nadaljevalo tudi v soboto v zavodovem paviljonu. Na vrsto je prišla sedma nagrada za obiskovalce velesejma v znesku 500 Lir. Izžrebana je bila številka 6316, ki pripada Luciji JELČIČ iz Ljubljane, Galetova ulica št. 11. Nagradjenka naj se zglasi v uradu Zavoda in paviljonu INA na velesejmu, da zavoda nagrado.
Osmo nagrado je bila izžrebana na številko 7874, ki pripada Angeli GREGORIČ, Devica Marija v Počju št. 148.

Važni zborovanji

Ljubljana, 13. oktobra. Zvezni vicekomandant Italijanske liktorske mladine (G.I.L.) v Ljubljani, je v petek dopoldne prisostvoval zborovanju učiteljev za telesno vzgojo iz vse pokrajine. Pozdravil jih je v imenu Visokega Komisarja, poveljnika ustanavljajoče se mladinske organizacije in je dal natančna navodila za delo v šoli in izven nje, ki ga bodo opravljali učitelji glede na novi položaj v popolnem sporazumu z Instruktorji organizacije, ki bodo tehnično kontrolirali in korodirali pouk. Zvezni vicekomandant je ob zaključku zborovanja na katerem je govorilo tudi nekaj prisotnih učiteljev, izrazil prepričanje, da bo teledoljni učitelji opravljali svoje delo z navdušenjem in lojalnostjo, na vsem važnem in obširnem področju nalog, ki se jim bode poverjelo.

V petek zvečer ob 18. pa so se zbrali pri zveznem vicekomandantu inspektorji in upravitelji vseh državnih in privatnih ljudskih šol iz Ljubljane. V kratkem govoru jim je obeležil naloge, ki si jih je zastavila nova mladinska organizacija, in tesno sodelovanje, ki ga bo treba vzpostaviti med njo in ljudsko šolo, posebno na področju telesne vzgoje in socialne pomoči. Profesor Cassani je na zborovanju skupaj z udeleženci proučil posamezna vprašanja, ki se tičejo skupnega delovanja ter je ob zaključku izrazil svoje zadovoljstvo, da je tako započel z vodilnih ljudskih šol vrsto intenzivnih stikov v korist moralne in fizične povzdige mladine za katero se bo delo pričelo v popolnem medsebojnem sporazumu.

Iz Srbije

— **Ureditev blagovnega prometa med Hrvaško in Srbijo.** Pred dobrim tednom so se začela v Zemunu pogajanja za ureditev blagovnega prometa med neodvisno hrvaško državo in Srbijo. Pogajanja so bila uspešno zaključena in je nemški opolno-močeneec za gospodarstvo v Srbiji te dni poročil Hrvaški, da bo za rabo, ki jo bo Hrvaška izvažala v Srbijo, računana minimalna carina, finančni minister v Beogradu pa celo lahko oprosti carine vse surovine in polsurovine, ki jih bosta srbska industrija in obrt potrebovali za predelavo.

— **Protikomunistična borba v zapadni Srbiji.** Beogradska »Donau Zeitung« se obširno peča s protikomunistično borbo v zapadni Srbiji in navaja več zanimivih primerov, kako so bili komunisti obvladani. Med drugim navaja tudi, da so komunisti v nekaterih mestih Srbije proglasili »sovjetsko vladno«, vendar pa so bili kmalu poraženi in poginani nazaj v gozdove. V borbo proti komunističnim četam v Srbiji so poleg nemških čet posegle tudi ustaške stotnije, ki so prišle na pomoč iz sosedne Hrvaške. »Donau Zeitung« zaključuje svoj obširni članek z nasvetom, naj se komunisti ne upirajo nemški zasedbeni oboroženi sili in vladni armalnega generala Nedića, ker bo do sicer iztrebljeni do poslednjega, dodaja pa znani srbski narodni pregovor: »Komur se ne more svetovati, se ne more niti pomagati.«

CORA
TORINO • 1835
VERMOUTH CORA
olre 100 anni di fama
slovit ze nad 100 let.

DRUŠTVO »PRAVNIK« sporoča žalostno vest, da je njegov velezaslužni, dolgoletni predsednik in častni član, gospod
DR. METOD DOLENC
vsenučilični profesor, član Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, dopisni član Akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu, častni doktor univerze v Bratislavi
umrl.
Spomin nanj nam bo vodnik pri nadaljnem delu.
V Ljubljani, dne 11. oktobra 1941.
ODBOR DRUŠTVA »PRAVNIK«

Univ. prof. dr. Metod Dolenc

Kratek življenjskega in slovo naše javnosti od ustanovitelja slovenske pravne zgodovine

Ljubljana, 13. oktobra

Na kupoli našega najvišjega vzgojnega znanstvenega zavoda je v soboto zopet zapaljala žalna zastava. Po nedavni smrti zaslužnega profesorja dr. Kušaja je pravno fakulteto zadelo nova, še bolj boleča izguba. V 66-letni starosti je umrl akademik in profesor dr. iuris et honoris causa Metod Dolenc.

S smrtjo prof. dr. Dolenca je zapljala široka vrzel v vrstah naših pomembnih mož. Z njegovo izgubo niso prizadete samo pravna fakulteta, univerza in vse druge znanstvene ustanove, v katerih so se tako plodno in izpodobno izravnale sile tega neumornega in široko razgledanega moža, z njim je umrl znanstvenik, ki je na svojem polju storil neprecenljive usluge vsemu slovenskemu narodu. Prof. dr. Metod Dolenc je bil dolgoleten voditelj našega pravniškega naraščanja in zavzemal v hierarhiji naše Almae Matris ugledna najodgovornejša mesta. Kot predsednik društva »Pravnik« je bil voditelj vseh slovenskih pravnikov in kot kazensko-pravni znanstvenik je s svojimi številnimi deli, pa tudi s svojo besedo odločilno vplival na razvoj naše polpretekle kazensko-pravne zakonodaje. Bil je poštovanec in sorodnik naših sodnih in sodnih uradnikov, bil je pisec, kritik, predavatelj, znan daleč preko meja naše ožje domovine. Dve univerzi sta ga počastili s častnim članstvom in med prvimi je bil član tudi naše mlade Akademije znanosti in umetnosti. Naštetih bi mogli še več njegovih odkritij in uspehov, ki jih je dosegel v svojem neumornem življenju, vendar naj se podrobneje ozremo le na najvažnejše zaslugi, po kateri bo nedvomno ostalo zapisano njegovo ime na najvidnejšem mestu v analih našega naroda.

V kulturni tekmi narodov vsega sveta smo Slovenci še do nedavna uveljavljali svoje sposobnosti in pravice do individualnega življenja zgolj z močjo naše lepe, sirovstvene besede. Naša politična usoda je hotela, da ni bilo mogoče drugače. Ko pa so se po svetovni vojni odprla vrata univerze v Ljubljani in se je na vseh področjih razgibala naše dejstvo, so se zbudile sile, ki so v kratkem času uspešno zoračale ledino. Na tehničnem življenjskem veljavje smo prilagajali ne samo novih, močnih dokazov o naši sedanjih volji in sposobnosti biti tvoren član človeškega kulturnega občestva, temveč tudi pričevanja, da je naš narod živel pod plaščem tuje moči skoraj dolga stovetletja svoje samostojne, čeprav okrnjene življenja.

Pravo kot stoletna usodna verskih, moralnih, socialnih, gospodarskih in kulturnih šeg in običajev je najintimnejše in najvernejše zrcalo samostojne tvornosti družbenih zajednic. Narod, ki more pokazati na svojo pravo, dokazuje že obenem svojo individualnost. Tega se zavedajo vsi narodi, velik in mali. Po vsem svetu se še danes posveča največja pozornost zgodovinskemu razvoju posameznih pravnih skupin in s ponosom kažejo veliki, vplivni narodi na svoje svetle pravne tradicije. Po nesporni zaslugi prof. dr. Dolenca smo v ta krog v zadnjih dveh desetletjih stopili tudi Slovenci.

Z dolgotrajnim in napornim delom je pokojni znanstvenik, ki se je posvetil zastavljeni nalogi z največjo ljubeznijo in marljivostjo, zbral po zapršenih arhivih in vseh mogočih virih podatke in dejstva našega pravnega življenja v daljni pre-

teklosti. Njegova poštrevnost je rodila lepe uspehe. Pred šestimi leti je za vrsto manjših razprav izšla prva knjiga kot splošen pregled: »Pravna zgodovina za slovensko ozemlje«. Ze tedaj smo vedeli, da bosta njegova roka in bister pogled segla še globlje in določneje v našo pravno preteklost. Zgodilo se je to lani, ko so v založbi Akademije znanosti in umetnosti izšle »Gorske bukve«. Ta knjiga je prvi uspešni poskus rekonstrukcije slovenskega prava do najstarejših dni naše zgodovine, kakor se nam je ohranilo prvenstveno v pravu vinogradnikov. To pravo pa je tvorilo hrbtnico vsega pravnega življenja našega kmečkega ljudstva in je bilo osnova slovenske narodne pravne zavesti.

Z »Gorskimi bukvami« je prof. dr. Dolenc položil izredno važne temelje slovenski pravni zgodovini. Kdor bo hotel bodisi za njim graditi v tej smeri, bodisi preučevati našo splošno zgodovino, ne bo mogel mimo njegove globoke brazde.

Utemeljitelju naše pravne zgodovine, profesorju dr. Metodu Dolencu in delavcu za našo narodno stvar velja hvaležna zahvala vsega naroda! Spomin nanj bo živel večno v njegovih delih!

Včeraj se je naša javnost poslovila od pokojnega univ. prof. dr. M. Dolenca na način, ki je pokazal, da zna ceniti njegovo delo, njegove zasluge za našo znanost in naš narod. Redki so pri naših pogrebi, kjer bi se zbralo toliko razumnih in pripadnikov vseh plasti prebivalstva.

Pred pogrebom se je zbrala ob Dolencu hiša velika množica ljudi in vsi so se uvrstili v dolg sprevod, a še mnog večja množica se je potem zbrala pred univerzo, kjer so se ustavili, da so se od zaslužnega znanstvenika poslovili v imenu naše znanosti ter univerze. Pred hišo je opravi molitve ob asistenci duhovščine trnovske župnije bivši trnovski župnik pisatelj in akademik Fr. Finžgar.

V sprevodu so se uvrstili za sorodniki pokojnega odlični zastopniki naših ustanov, na čelu z rektorjem univerze prof. dr. M. Kosom. Pokojnika so počastile tudi oblasti po dveh oprostilnicah: pri pogrebu je zastopal prosvetnega ministra dr. Fabbri. Visokega Komisarja pa dr. Carrá. Pogrebu so se udeležili profesorji vseh fakultet, lahko rečemo korporativno, častno je pa bil zastopan tudi odvetniški stan s predsednikom Odvetniške zbornice dr. J. Žirovnikom na čelu, in številni juristi, mnogi pokojnikovi prijatelji ter spoštovalci. Kako je znala svojega velikega učitelja ceniti akademika mladina, se je tudi lepo manifestiralo pri pogrebu. Samo po sebi se razume, da je

svojega člana na njegovi zadnji poti počastila tudi Akademija znanosti in umetnosti, ki jo je zastopal predsednik univ. prof. R. Nahtigal.

Ko se je sprevod ustavil pred univerzo, se je od pokojnega najprej poslovil predsednik Akademije znanosti in umetnosti univ. prof. dr. R. Nahtigal. Orisal je pokojnikovo znanstveno delo, da smo spoznali, kako velika izguba je doletela našo znanost z njega smrtjo. Potem je rektor univerze univ. prof. dr. Milko Kos prikazal pokojnikovo delovanje na univerzi in za njo. Dr. Dolenc je deloval na ljubljanski univerzi nad 20 let in ta doba je bila sicer v tako plodovitem življenju najplodnejša je dejal govornik življenju. Prof. dr. Dolenc je sodeloval pri pripravah za ustanovitev univerze v vseučiliški komisiji, posebno za ožvotvorjenje pravne fakultete. Od l. 1920 je bil redni profesor za kazensko pravo in kazensko pravni red, predaval je pa tudi kriminalno-pomožne vede in še s posebno vneto ljubeznijo poglavja iz slovenske pravne zgodovine. Prof. Dolenc je tudi kot večkratni funkcionar posvečal univerzi svoje odlične moči in sposobnosti. L. 1921. 22. je bil dekan juridične fakultete, l. 1925./26. drugič, in l. 1935./36. tretjič, vmes je pa bil tudi (l. 1929./30.) rektor. Rektorska čast in služba prof. Dolenca pala v začetek drugega desetletja obstoja ljubljanske univerze, ki se je potem, ko so v prvem desetletju bili položeni glavni temelji njenega ustroja in organizacije, mogla posvetiti še podrobnejemu izgrajevanju. Čigar priče smo še zdaj. Tako so se pod rektorjem dr. Dolencem začeli ureničevati načrti in nekateri so se doslej že uresničili; prvi načrti in krediti za vseučiliško knjižnico segajo v rektorsko dobo dr. Dolenca.

Zasluznemu vseučiliškemu profesorju je zapel v zadnjo slovo še Akademski pevski zbor pod vodstvom prof. Marolta Galusova mogočno žalostinko »Ecce quomodo moritur iustus«, nakar se je sprevod začel mornikati po sončnih ulicah proti Sv. Križu. Ko je duhovščina opravila molitve v pokoliški cerkvi in je pevski zbor zapel Mendelsohnovo žalostinko »Beati mortuis«, so prenesli telesne ostanke dr. Dolenca h grobnici. Pri grobnici se je najprej poslovil od pokojnika dekan pravne fakultete naše univerze Henrik Šteska, nakar je orisal dr. Dolencovo posebno zaslužno delo za društvo »Pravnik« njegov tovarš dr. R. Savojc, končno je pa počastil pokojnika z besedami polnimi spoštovanja do njegovega dela kot znanstvenika in profesorja v imenu slušateljev S. Villan.

Akademski pevski zbor je zapel še Hrbarjevo žalostinko »Clovek glej dognanje svoje«. Ko so zabobale grude na krsto, se je množica začela razhajati.

Horoskop za tekoči teden

Tranziti planetov s položajem do Solнца ob rojstvu

Ljubljana, 13. oktobra
Rojeni med 22. januarjem in 19. februarjem v znamenju Vodnarja: Rojeni med 5. in 19. februarjem so v prijateljsstvu z Marsom, ki jim vpliva nove za obstoj potrebne moči.

Rojeni od 20. februarja do 20. marca v znamenju Rib: Sovražna sta vam Jupiter in Venera, zato postanejo denarje in družabne neveselčnosti še občutnejše. Slabo za umetniške in kozmetične stroke.

Rojeni od 21. marca do 20. aprila v znamenju Ovna: Kar je v znamenju Rib rojenim v škodo, je vam v korist. Sredi tega meseca rojenim pa Mars nagaja glede zdravja. Tudi solnce je zdravju sovražno.

Rojeni od 21. aprila do 21. maja v znamenju Bika: Merkurja imate v opoziciji za daljšo dobo in s tem vam nekoliko zadržuje sposobnost v kupčijah.

Rojeni od 22. maja do 21. junija v znamenju Dvojčkov: Mars vam daje odločnost, Jupiter pa srečo v denarnih poslih, družabnem pogledu bodite premišljivi.

Rojeni od 22. junija do 21. julija v znamenju Raka: Mars in solnce vas v zdravju ne podpirata. Merkur vam poglobi smisel za kupčije, korespondenco in podobno.

Rojeni od 22. julija do 23. avgusta v znamenju Leva: Bolnikom bo odleglo po blagodejnosti solнца, trgovcem pa Merkur občutno nagaja.

Rojeni od 24. avgusta do 23. septembra v znamenju Device: Merkur vam daje sposobnost za trgovske in podobne posle, kozmetične in umetnostne, deloma tudi konfekcijske stroke ne doživijo nobenih izpremenb.

Rojeni od 24. septembra do 23. oktobra v znamenju Tehtnice: Mars in solnce v točnem nasprotju prinašata velike nevarnosti zdravju in nagajajo k negotodam. Jupiter in Venera pa obetata zboljšanja v prijateljstvu in denarnih poslih.

Rojeni od 24. oktobra do 23. novembra v znamenju Škorpijona: V tem groze in blodenj vam prijazen Merkur razbistri misli in s tem pripomore na svetlejši pot.

Rojeni od 24. novembra do 22. decembra v znamenju Strelca: Jupiter vam kot opozicijski planet ne nudi opore v gospodarstvu, pač vam prinaša Venera harmonično zavest v splošnem, razen v ljubezni in dotah, ker sta Jupiter in Venera zdaj v opoziciji. Le zaradi zveze Venera s solncem bo usoda nekoliko miljejša.

Rojeni od 23. decembra do 21. januarja v znamenju Kozoroga: Glede zdravja približno tako kakor rojeni v znamenju Ovna, Raka in Tehtnice, Merkur vam bo pa služil sijajno.

Iz Trebnjega

— Važno navodilo. Na občino so se obrnili mnogi posestniki radi nabave razkužila proti žitnim smetem. Ker se občini še ni posrečilo nabavitv razkužil v obliki prahu, ki so najprikladnejša za razkuževanje žitnih semen in, da se žitna semena obvarujejo sneti pojasnjuje občina: Poleg razkužil v obliki prahu je prav tako učinkovito razkuževanje z modro galico. Z modro galico razkužujemo žita na dva načina. Po prvem postopku napravimo 1% raztopino modre galice in pustimo v tej raztopi

pinu seme 10—15 minut. Zrnje se nato močno zmeša in sicer večkrat, da se ovlaži vse seme. Potem je treba dati seme v apnen belež in ga osušiti. Drugi način: Zrnje namakamo 12 ur v 1/2% raztopini modre galice. Po 12 urnem namakanju zrnje osušimo. Na ta način obvarujemo semenska žita proti žitnim smetem. Vsi drugi načini razkuževanja so neučinkoviti. Zato naj kmetovalci postopajo točno po navedenem navodilu, da se izognejo sicer škodi radi zmanjšanja kalivosti.

— Maks' malini cenik za brivce. Po odredbi okrajnega komisarja spadajo brivski obrati v Trebnjem v II. kategorijo in veljajo v teh obratih odsej maksimalne cene: za brivce: britje 1.20—2 L, striženje s strojem 1.50—2 L, striženje na frizuro 2.30

do 2.50 L, umivanje glave 2.80—3 L, vodna ondulacija brez umivanja las 3.70—4 L, ondulacija las 2.80—3 L, trajna ondulacija 18—20 L in manicura 2.60—3 L. Vse dodatne zahteve se zaračunavajo posebej.

— Se en cenik in sicer za šivilje. Okrajni komisar je izdal tudi maksimalni cenik za šivilje in sicer: delo damskega plašča 35—40 L, kostum 35—45 L, obleka 16—20 L, navadna obleka 12—15 L, krilo 7—8 L, bluza 7—8 L, otroška obleka 10—13 L, otroški plašč 12—15 L. Male potrebščine, kakor: sukanec, svila, gumbi itd., se zaračunajo posebej. Poleg tega se smejo računati posebej tudi vsa ostala dela, ki niso v tem ceniku navedena. Računa pa se po kakovosti blaga in zamudi časa.

Najvišje cene na živilskem trgu

Vse blago mora imeti vidno označene cene

Ljubljana, 13. oktobra.

Po dogovoru z zastopnicami in zastopniki konsumentov prodajalcev in pridelovalcev je mestni trg urad spet Visokemu Komisariatu predložil najvišje cene za tržno blago ter jih je ta odobrila.

Z odlokom VIII št. 1133/41 Visokega Komisariata za Ljubljansko pokrajino do točne najvišje cene veljajo od ponedeljka 13. oktobra zjutraj do nedelje 19. oktobra zvečer. Najvišje cene, ki se po njih dovoljuje prodajati v ceniku navedeno blago v Ljubljani in ga plačevati so naslednje: Krompir na drobno 1.20 L, zeljnate glave na drobno izpod 10 kg 0.60 L, zeljnate glave na debelo 0.50 L, kislje zelje 2 L, repa na drobno izpod 10 kg 0.70 L, repa na debelo 0.50 L, kislje repa 2 L, rdeče zelje 0.80 L, ohrovt 0.80 L, cvetača 3 L, kolera 1 L, rumena kolera 0.50 L, rdeča pesa 1.50 L, rdeči korenček brez zelenja 2 L, rumeno korenje 0.50 L, peteršilj 2.50 L, por 3 L zelena 2.50 L, domača zelena paprika 2.50 L, domača čebula 2 L, salata 2 L, česen 4 L, jeddre buče 0.50 L, kumarice 1.20 L, kumarice za vlaganje 30 komadov na kilogram 3 L, kumarice za vlaganje, 125 komadov na kilogram 5 L, domači visoki strojni fižol 2.50 L, glavna solata 2.50 L, endivija 2 L, motovlec 5 L, mehka špinaca 2.50 L, trda špinaca 1.50 L, domači paradiznik 1.50 L, liter robidnic 2 L, liter svežih bezgovih jagod 1 L, liter šipka 2 L, liter cvetna 1 L, kilogram suhega lipovega cvetja 15 L, Zlahatna domača namizna jabolka 3.40 L, domača namizna jabolka I. vrste 3 L, domača jabolka II. vrste gospodinjskih sort 2 L, domača jabolka za

kuhanje nedozorela črvena, obroščena, nagnita 1.50 L; domače breskve 3 L; domače hruške od 2 do 4 L; kutine 3 L. Zlahatno domače grozdje 4.50 L, domače grozdje samorodno (izabela, šmarica) 3 L; domači kostonj kilogram 3 L. Gobe: a) rumeni in rjavi teček, rumena griva (medvedovo tačke ali parkelci) mrtvaška trobenta, rumena trobenta, Storožke liter 1 L; b) hisičke, velike zimске kolobarnice (mrzavnice, sivke) liter 1.50 L; c) majhne zimске kolobarnice (mrzavnice, sivke) za vlaganje, silovke (brinivke), cigani, možek (črni mavrohi, jelenov jezik), žemljavec, ovčje vje liter 2 L; d) turki, brezovji gobani (berčki) z mladimi in trdimi klobuki, mladi čebularji, maslenke kilogram 3 L; e) jurčki z zaprtim klobukom kilogram 10 L; jurčki z odprtim klobukom kilogram 6 L. Kunci žive teže 10 L.

Kjer ni posebej naveden liter veljajo cene za kilogram. Vse te cene pa morajo biti odsej vedno vidno označene pri vsem v ceniku navedenemu blagu. Vsi prodajalci in prodajalke iz mesta in z dežele naj si napravijo iz lesa ali kartona take tablice, kakršne že rabijo branjevci za označevanje cen sadju in drugemu blagu, potrebne številke za označevanje blaga s cenami pa določijo prodajalci in prodajalke v sili in samo začasno tudi pri tržnih organih brezplačno. Kdor ne bo imel blaga vidno označenega s cenami, mu bo blago zaplenjeno. Ponavljamo, da ta predpis velja za vse blago in tako za stalne prodajalke in prodajalce kot za predajalke in prodajalce z dežele.

Delavske naselbine na Hrvaškem

Zagreb, 12. oktobra
Hrvatska vlada je sklenila zgraditi več delavskih naselbin in v ta namen je odobrila 100 milijonov kun kredita. Graditi so že začeli delavsko naselbino v Dubravi blizu Zagreba, ki se bo imenovala »Naselbina Ante Starčevića« in kjer bo 84 delavskih hišic z vrtovi, dalje »Naselbina Evgena Kvaternika« v Sisku z 52 hišicami. »Naselbina Stjepana Radića« v Varaždinu s 26 hišicami, naselbino v Karlovcu z 48 hišicami, v Sarajevu s 160, v Banjaluki 68 in v Ostjeku z 98 hišicami. Vse te naselbine bodo zgrajene in urejene po vzorcu delavskih naselbin v Nemčiji. V prvi etapi ali do konca tekočega leta bo zgrajenih 536 delavskih hišic. Gradbeni dela vodi državni urad za javna dela. Zaposlenih je pri teh delih nad 2.000 delavcev.

Še letos bodo poleg tega zgrajene delavske naselbine v Mostarju, kjer bo 40 hišic, v Omišlju, kjer jih bo 20 in v Dubrovniku, kjer jih bo tudi 20. Prihodnje leto v drugi in tretji etapi bodo pa gradili delavske naselbine ob vsej Hrvatski. Načrti za drugo in tretjo etapo pa še niso pripravljeni.

Radio Ljubljana

Torek, 24. oktobra 1941-XIX

7.30: Poročila v slovensščini. 7.45: Pesmi in melodije — v odmoru napoved časa. 8.15: Poročila v italijanščini. 12.15: Ambrosianski trio. 12.35: Pestra glasba. 13: Napoved časa poročila v italijanščini. 13.15: Komunikle glavne stana Oboroženih Sil v slovensščini. 13.17: Radijski orkester in komorni zbor pod vodstvom D. M. Sijanca: slovenska glasba. 14: Poročila v italijanščini. 14.15: Serenade in valčki pod vodstvom mojstra Arlandija. 14.45: Poročila v slovensščini. 17.15: Koncert komorne glasbe. 19.30: Poročila v slovensščini. 19.45: Lahka glasba. 20: Napoved časa — poročila v italijanščini. 20.30: Komentar dnevnih dogodkov v slovensščini. 20.30: Gledališka sezona EIAR: Rossini »Seviljski brivček«, v odmorih slo-

vensko predavanje in vesti v slovensščini. 22.45: Poročila v italijanščini.

Sreda, 15. oktobra 1941-XIX

7.30: Poročila v slovensščini. 7.45: Lahka glasba, v odmoru napoved časa. 8.15: Poročila v italijanščini. 12.15: Lumberjev lokalni kvartet. 12.35: Koncert pianistke Elze Blatt. 13: Napoved časa — poročila v italijanščini. 13.15: Komunikle glavne stana Oboroženih Sil v slovensščini. 13.17: Orkestralna glasba pod vodstvom mojstra Arlandija. 14: Poročila v italijanščini. 14.15: Koncert violinstice Frančke Rojce: pri klavirju Marta Osterc-Vajalo. 14.45: Poročila v slovensščini. 17.15: Kmečki trio in kvartet sester Stritar. 19: Tečaj italijanščine, poučuje prof. dr. Stanko Leben. 19.30: Poročila v slovensščini. 19.45: Operna glasba. 20: Napoved časa, poročila v italijanščini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovensščini. 20.30: Odmolki iz operi pod vodstvom mojstra Arlandija. 20.40: Trideset minut veselja, orkester pod vodstvom mojstra Petriara. 21.30: Koncert pod vodstvom mojstra Maria Gaudisija, v odmoru vesti v slovensščini. 22.45: Poročila v italijanščini.

ŠAH

Šahovski turnir za prvenstvo Ljubljane

se bo v kratkem pričel. Prijave so zaključene in bo 18 udeležencev. Čeprav bo turnir izveden v čisto klubskem okviru, bo vseeno prireditelj prvega reda, saj se je prijavila večina najboljših ljubljanskih šahistov. Z njimi v boju bo pretizkusilo svoje moči več mladih nadarjenih igralcev. Turnir bo šel pred božičem zaključen.

Hkrati bo potekal B-turnir za ostale organizirane šahiste. Več mest je še prostih, pa vabimo igralce, ki bi jim bilo to v veselje, da se do drevi naknadno prijavijo. Prijavnine ni, kavejca znaša 6 lir. Razpisanih je nekaj manjših nagrad.

Za oha turnirja bo zrebanje drevi (v ponedeljek) ob 18. uri v salonu pri Mraku na Cesti 29. oktobra. Pri tem bodo tudi določeni igralni dnevi, ki bodo dvakrat tedensko popoldne od pol 15. ure dalje. L. š. k.

PROKLETSTVO

50

DEMANTA

Roman.

— Toda stražnjost, ki sem mu povedala, kaj se je zgodilo, je zabeležil vse to v svoj protokol kot »poskus izsiljevanja«.

— Ali veš to dobro?

— Da. Ta čas, ko je pisal, sem mu namreč gledala čez ramo.

— Ah, kaj! Bomo že videli. Glavno je, da bova čim prej odpotovala na Holandsko.

— Ali sem bil prepričan Edito? To je bilo dvomljivo, kajti zdelo se mi je, da sem govornil nekoliko nesmiselno, ko sem ji vse to pojasnjeval. Bil sem v položaju človeka, ki se potaplja in napenja vse sile, da bi se rešil.

— Potrebna mi je bila vsa prisotnost duha, da bi ne izgubil glave. Morda še nikoli nisem bil v tako veliki nevarnosti. Ujel sem se bil v mrežo, ki se je vedno bolj krčila. Iz ene jame bi se bil morda lahko rešil, toda kdo ve, da-li bi me skok iz te jame ne vrgl v drugo, zijačo pred mojimi nogami.

XXI.

Težavna naloga

Najhujša izmed mojih skrbi, ki me je težila zdaj, je bilo vprašanje denarja. Nisem namreč mogel zno-

va računati z naključjem, ki mi je bilo nekaj dni prej privedlo na pot premožno damo, da je postala moja žrtev.

Poleg tega me pa niso stražili samo Manzana in njegova dva pomočnika, temveč tudi tisti elegantni gospod, ki se je začel tako spontano zanimati zame.

To je bil očividno detektiv.

Če bi me ščitil pred mojimi sovražniki — sem pomislil —, bi pomenilo to zame izgubo vseh življenjskih sredstev, ker bi ne mogel več izvrševati svojega poklica, kateremu sem se moral zahvaliti za svoje preživljanje.

— In vendar mi je bil potreben denar, če sem hotel odpotovati na Holandsko.

Edita, ki je mislila, da imam plemenitega strica in da me on podpira, ni bila preveč v skrbeh, mene so pa mučile vedno hujše skrbi.

Ker je Edita izrazila željo, da bi šla obedovat v restavracijo, sem ji pojasnil, da bi bilo to neprevidno.

— Moji sovražniki, — sem ji dejal, — morda spodaj preže name. — Ne moreva torej tvegati nevarnosti, da bi jih znova srečala.

— Potem takem si ne bova več upala z doma? — je vprašala.

— Tega nisem trdil. Hočem te samo obvarovati vsega, kar bi se nama mogoče pripetilo danes. Jutri bo položaj že drugačen.

— Ugoden?

— Upam.

To besedo sem izgovoril mehkično, da bi sploh kaj odgovoril, kajti moje misli so bile v tistem trenutku drugje. Da, v glavo mi je bila šnila misel, ki pa ni imela nič skupnega s tem, kar je mislila Edita. Vprašal sem se, kako bom mogel novo misel uresničiti. Bila je namreč tako drzna, da sem jo prvotno zavrgel, pozneje sem pa prišel do prepričanja, da bi se morda le dala uresničiti.

Dobro sem pazil, da nisem niti z besedico omenil Editi načrta, ki mi je rojil po glavi, kajti moja ljubica nikakor ni bila moja zaupnica. Bil sem prisiljen prikrivati ji vse o svojem življenju in neprestano lagati ji. Morda je bilo to pomanjkanje iskrenosti vzrok, da me je Edita tako vroče ljubila. Bil sem vsaj prepričan, da me ljubi. Trditev, da bi njena ljubezen dosegla globoko udanost, bi bila pretirana, pač je pa bila moja ljubica zelo navezana name, vzletel odkar je vedela, da imam strica Chaffa, tega vrlega moža, ki mi je hotel pred smrtjo izročiti vse svoje ogromno premoženje. Taki strici gotovo ne dvomijo o tem, kako dragi so ne samo svojim nečakom, temveč tudi njihovim ljubicam.

Bila je že popolna tema. Prižgal sem luč, rekoč: — Mislim, da bi bil že čas, da greva večerjat.

— Strinjam se s teboj, toda po vsem tem, kar se je zgodilo, bi si ne upala več prositi miss Mellisova, da bi nama pripravila večerjo.

— Zakaj pa ne? Kaj ji nisem davi plačal? Počakaj, sam stopim k nji in videla boš, da bo najina prošnja uslišana. Dolžna ji nisva nič in zato ne

razumem, zakaj bi se ne mogla obrniti na njo s prošnjo.

Zdelo se mi je, da moje besede Edite niso prepričale.

Sam nikakor nisem bil prepričan o uspehu tega koraka, kajti najina gospodinja je bila z menoj zelo hladna. Zavedal sem se, da bom moral napeti vso svojo zgovornost, če bom hotel omehčati njeno srce.

— Ali bo kaj kruha iz te moke? — sem se vpraševal.

Gospodinja sem našel v njenem salončku. Sedela je za svojo pisalno mizico ter spravljala vpleteno vrečko kovance in bankovce.

Čim me je opazila, je urno spravila vrečko v predalček in me srepo pogledala skozi velike naočnike.

Miss Mellisova je bila ženska nizke postave, zagorele polti in zelo rusih las, čeprav ji je bilo že okrog 60 let. Na eno oko je bila slepa, drugo oko je pa zrlo na človeka tako uporno in srepo, kakor zna gledati samo kača.

— Kaj bi radi? — je vprašala s suhim glasom.

— Gospa, — sem ji dejal in se globoko priklonil, — smatram za svojo dolžnost opravičiti se vam, čeprav nisem niti najmanj kriv tistega ručnega prizora. Morda mi je kljub temu ušlo nekaj trdih besed, toda verjemite mi, da to iskreno obžalujem. Vendar pa zapustiva jutri z ženo stanovanje, kakor je bilo sklenjeno.